

נח וטהר לבנו

מענה על שאלות רבות בפרשה
זי'דו'ש'ים מקוריים וזי'זוקים ע'צומים

להצלחת ולישועת ה' בכל משאלות לבו לטובה אמן
שותפי לכל זיכוי הרבים של "וטהר לבנו"

ר' אברהם בן שושן גואטה שליט"א

זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו

יצאו לאור 5 כרכי "וטהר לבנו"

בראשית - שמות - ויקרא - במדבר - דברים

ואנא התפללו להצלחת שותפי רבי אברהם בן שושן לעשירות בקרוב
ושנוכה אני ושותפי להוציא כך מועדים וכרך הגדה של פסח
ומרחב ים על ב"ב ותמצית מנחת חינוך ועוד בס"ד.

ושיהיה לעילוי נשמת אביו מר שושן בן אברהם וסמינה גואטה זצ"ל

ולע"נ אמו מרת זאיה גואטה ע"ה בת שלמה ורחל כליפי ע"ה

וברכה לבנו היקר שי שושן בן אברהם גואטה נ"ו על מסירותו המושלמת לספרים הקדושים
הקב"ה ישלם שכרם בזה ובבא

חלוקת כרך "בראשית" אצל המחבר יוחנן ריינר 0527120333 בבני ברק, "בחינים" ללומדים בספר

כל ספרי המחבר
בעל "וטהר לבנו"

בראשית

שמות

ויקרא

במדבר

דברים

פרשת

נח

פרשת נח

נח איש צדיק תמים

שואל הגאון **רבי משה פיינשטיין** זצ"ל הרי נח היה בן 500 בשעה שנצטווה על בניית התיבה, אם כן תמוה, מפני מה נכתב בתורה "**איש**", שמשמעותו בתורה היא להדגיש שמדובר באדם שהוא גדול מעל 13 ולא קטן, והרי בגיל זה בוודאי אין צורך להדגיש זאת???

אלא מבאר רבי משה שהכוונה היא לאיש בוגר וחכם, כמו המושג "**אנשי חיל**", ששם מבארהאבן עזרא שהכוונה לחכמים, וגם כאן המשמעות היא שמי שאינו בוגר וחכם אלא קל דעת וקל להתפתות לא מתאים שיקבל את התואר צדיק תמים.

ובדומה לזה אפשר לתרץ לפי מאמרו הנפלא של הגאון רבי **חיים שמואלביץ** זצ"ל ששמעתי בנעוריי, ששאל מדוע אליעזר עבד אברהם כשהלך לחפש שידוך ליצחק ופגש את רבקה, למה הוא בדק אותה על חכמתה, למרות שכבר ראה שמי הבאר עולים לקראתה, והרי זה הוכיח שהיא צדיקה גדולה?? וענה רבי חיים, שמכאן נלמד שלא כל בעל מופת וצדיק הוא חכם ונבון!!!! וגם כאן חשוב היה לתורה להודיע לנו שנה היה איש חכם ונבון ובכל זאת הוא הצליח להיות צדיק תמים נגד כל אנשי דורו הרשעים.

והנה בפסוק (דברים פ"ח) "**תמים תהיה עם ה' אלוקיך**" כתב החפץ חיים שתמים תהיה רק עם השם בורא עולם, אבל עם בני אדם אומר החפץ חיים אסור להיות תמים!!!! ומדהים שדווקא בעל **שמירת הלשון** הוא המזהיר על כך, כי אכן עם בני אדם חייב המון חכמה לא להסתבך וליפול בגלל התמימות.

אז מצד אחד כתוב שהיה חכם **ומצד שני** הוא היה תמים, **ומצד שלישי** הרי כלפי אנשים אסור להיות תמימים, וייתכן שהיות ובדור ההוא היו בני כל אותו הדור רשעים ומושחתים בין בענינים שבין **אדם למקום** שטימאו את עצמם בכל דרך ובין בדברים שבין **אדם לחברו** שגזלו, והם היו ליצני הדור המסוכנים מכל.

ולכן החכמה הגדולה של נח הייתה להיות תמים עם אנשים, דהיינו **מצד אחד** מטיף להם מוסר **ומצד שני** לא מקשיב לשטויות שלהם ולא נכנס איתם לוויכוחים, ואולי לכן יש

שכתבו שהיה מתבודד, שלא הייתה דעתו מעורבת עם הבריות אלא רק חד סטרי משמיע ולא שומע.

ואכן לפעמים עלינו לנהוג בדיוק כנח ולהיות תמים, ולא להסתכן ולהיכנס לוויכוחים מסוכנים, כמו ששמעתי על רב מאזור השרון באר"י שחיזק בני נוער מיישובו שיפסיקו לצרוך סמים, והם לא הקשיבו לו, אבל פעם אחת אחד מהם אמר, כבוד הרב: האם בחייך פעם טעמת סמים שתגיד לנו להפסיק??? והרב התפתה לטעום בכדי להפריך את טענתם, אבל עד היום הוא מסכן מסומם ובגמילה רח"ל, ללמדנו שלפעמים אסור להיכנס לוויכוח כי זה נפילה כמעט בטוחה, אלא שמור מרחק מסכנות בפרט מדברים שעלולים להתמכר אליהם.

אלה תולדות נח – נח איש צדיק תמים היה בדורותיו

החידוש השבועי המשולב עם מו"ר הגאון הצדיק המשותק רבי רפאל ישראל פלדמן שליט"א

כתב לי מו"ר הרב רפאל ישראל פלדמן שליט"א שידוע כללו של רש"י בפרשת משפטים, שכל מקום שכתוב "אלה" - פסל את הראשונים, ואילו "ואלה" מוסיף על הראשונים, ולפי זה כאן שכתוב "אלה" תולדות נח, הרי שפסל את הראשונים, ואכן מצאתי כדבריו במדרש רבה בתחילת הפרשה.

ובפשטות הדברים מובנים, שהרי כל הדורות הקודמים נמחקו ורק מתולדות נח התחיל העולם החדש, ויש בזה קצת חידוש שהרי בני נח רק שם היה צדיק גמור ומדוע ניצלו כל בני נח, אלא ככתוב ברש"י שבזמן המבול עד גיל 100 שנים נחשבו כקטנים ולכן אין לדונם כרשעים.

אבל עדיין, קשה שא"כ ינצלו כל דור המבול שהיו פחות מגיל 100, ומדוע רק בני נח זכו להינצל כי עדיין אינם בני חיוב, שכקטנים נחשבו?? **אלא** התשובה לכך שזכו כי אביהם

היה צדיק, והחינוך שנתן להם היה חינוך לצדקות זה הספיק שכל עוד שאינם בני עונשים הם ינצלו למרות רשעותם.

ואולי זה כוונת התורה כאן, שאלה תולדות נח, נח איש צדיק, ועל זה הקשה רש"י הרי בא הפסוק לפרט את תולדות נח מדוע סיפר שבחיו?? ותרץ רש"י **שתולדותיהם של צדיקים זה תורה ומעשים טובים.**

ואולי טמון כאן עוד, ש"אלה" - פסל את הראשונים, כי הם הולידו לשם תאוה ולא לשם שמים, ואילו נח הוליד בכדי להוסיף צדיקים בעולם, ואכן מצאתי מפורש כן במדרש רבה (בראשית ל' ב'), והיות ותולדות נח היו להרבות צדקות כי נח איש צדיק, לכן תמים היה בדורותיו, דהיינו לכן זכה שכל זרעו ניצל מהמבול לעומת שאר הקטנים הפחותים מגיל מאה שהיו לדור המבול, כי דור ילדיו של נח שיצאו מחלציו נולדו אך ורק לשם שמים להרבות צדקות בעולם.

ללמדך שעד כמה חשוב שתפעל לשם שמים, כי אבא הפועל לשם שמים זה משפיע מאוד לילדיו ומגן עליהם לפנים משורת הדין ובשונה מאחרים שאין להם אבא צדיק שפועל לשם שמים.

סימן טוב ומזל טוב – תלוי גם באיך תתנהג!!

דורו של נח שמחו והתלהבו מלידת נח, כי עד אז לכל האנשים לא היה להם אצבעות מחולקות אלא חתיכת בשר, ומלידת נח נפרדו האצבעות ל-5 כך שנהיה להם מאוד נח בחיים, לעבודה ולכל עניין של פעולה בידיים. והם כל כך שמחו עד כדי כך שהם קראו לו נח, והם טענו שהוא ינחמנו מעצבון ידינו, הוא הביא ברכה לעולם ותקווה לאנושות.

אבל במבחן המציאות הם טעו, במקום שבדורו יהיה להם טוב יותר, אדרבא העולם כביכול התהפך עליהם, בדורו של נח **אירע אסון לעולם** וכל הדור נהרגו בטביעה ובישול ממי וחום המבול!!!!!! וכל כך למה??

כי מזל טוב זה נפלא ומוצלח רק עם מתנהגים כראוי על פי ציווי ה', אבל אם לא מתנהגים כראוי ועל פי מצוות ה', אזי לא רק שהמזל הטוב לא יעזור אלא זה יהפך לזמן הגרוע ביותר, לאסון נורא ומחריד.

ואכן אנשים רצים לכל מיני ברכות וסגולות!!! אבל ברכה וסגולה כשאדם לא ראוי זה יכול להתפוצץ לו בפרצוף בחוזקה.

לכן חייבים אנחנו להשקיע ולהתחזק, ולהיות עם סגולה של בורא עולם, עבדי ה', שאנחנו נכפה את הרצון שלנו ואת התאוות שלנו לעשות רצון אבינו שבשמים, גם אם קשה מאוד!! כי אני חייל של אבא שבשמים.

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו

גם על צדיק שהתורה שיבחה כמה פעמים, יש אפילו מרבתינו דורשים אותו לגנאי, לכן לא להיבהל מדיבורים כאלו על צדיקים שאתה יודע שהם צדיקים, כי למרות כל הדיבורים עדיין הוא צדיק, ורעיון זה – זה מהתורה!!!! ותרגיש נח – כסימן!!!!

ולצערנו מאז חורבן הבית רבו מחלוקות בין גדולי ישראל, ובדרך כלל אלו ואלו דברי אלוקים חיים, ולפעמים רק לאחר דורות רואים את התועלת בשני הדרכים השונים לתועלת עם ישראל, אבל לפעמים בוערת אש מחלוקת ועל זה בוכים "השיבה שופטנו ויועצינו כבתחילה, והסר ממנו יגון ואנחה", ואין עוד ברכה ב-18 שמבקשים לטפל בבטיה והגדרתה "יגון ואנחה" רק על שופטים צדיקים וישרים שיקבעו חוקים ברורים בלי מחלוקת בעם ישראל כלל.

כי בעת חסרנו זאת רבה אנחתנו ויגוננו כי רב הוא, ואכן על זה יש לבכות ככתוב בתפילה מפורש!! כי הרבה טשטוש ושנאת חנם יש בגלל שהחסרנו זאת.

לכן השתדל להרחיק את המחלוקת מפתח ביתך ומפתחי פיך תמיד, ולא תגרום בקנאות של מחלוקת שיוצאי חלציק ימאסו או יבעטו בדת.

ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת

"שם" זה ביטוי שבן זה כמוקדש להשם - בורא עולם, אבל במידת הבינוני, וכשמואל הנביא שביקשה עליו אמו שיהיה **"זרע אנשים"** וכהסבר הגמרא (ברכות ל"א), **"שרבנן אמרו: זרע אנשים זרע שמובלע בין אנשים, ופירט רב דימי: שלא יהיה ארוך ולא גוץ, ולא שמן או רזה, ולא לבן מידי ולא שחור, ולא חכם ולא טיפש, אלא "בינוני" המוקדש ומושאל להשם.**

אבל "יפת" זה מבטא יופי שזה כבר לא אדם בינוני, אלא בולט ביופיו מאחרים, וגם **"חם"** זה מבטא חמימות, שזה לא מידה של בינוני - פושר, ואכן הוא היה **חם לעבירות!!!** ולכן הוא קולל לדורותיו. ונשאלת השאלה, איך אבא צדיק קורא לבניו שמות שמזיקים להם?? והאם יש לו לנח חלק בנפילתו של חם ולטווח ארוך גם של יפת??

ונראה, שאדרבה, נח נתן לשני בניו הנותרים כוח מיוחד ונפלא!! **ואם** הם היו משתמשים בו לטובה היו מצליחים יותר מאשר שם, כי חם יכל להיות **חם ואש יוקדת לעבודת ה'**, רק תחת זה הוא הלך לדרך העקלקלה הקלה ונהיה **חם לעבירות רח"ל**.

וכן יפת שאכן זכה גם ליפות את התורה כפרש"י ב**"יפת אלוקים ליפת"** אבל בעיקר צאצאיו השתמשו ביופי שנקבע להם לדורות לתרבות רעה. ודווקא **"שם"** הבינוני, צמח והתעלה יותר מאחיו!! אז עלינו לדעת כישורים זה מצוין!! אבל יש בהם סיכון גדול, לעומת זאת דרך האמצע זה לאט אבל בטוח. לא פלא שכך ביקשה חנה הצדיקה ששמואל יהיה בינוני.

ללמדנו, שלפעמים אתה מרגיש מקופח מול חבריך הגאונים והמוצלחים והמוכשרים, ואתה מתייאש מראש כי אין לך כישורים ונתוני פתיחה חזקים, אבל דע לך כי דווקא אתה הבינוני יכול להצליח יותר מהמוכשרים, כי אתה יכול להיות עקבי במטרה כי אתה לא תסמוך על כישוריך כי אין לך כישורים, אלא תתאמץ בקביעות וכשמתמידים בעקביות מתעלים ומצליחים ורבות ראיתי בחיי שהמוכשרים שהיו הבולטים בצעירותם לא הצליחו בחייהם, לעומת זאת הבינונים שהתמידו עלו והצליחו בחיים, אז קדימה אל תתייאש תשקיע בהתמדה ותתעלה.

וגם בעניין עבודת השם, אל תיפול ברוחך שאינך מבית של אדמו"רים או מבית של גדולי ישראל וראשי ישיבות, כי רוב עובדי השם שצמחו ביראת

שמים וגדלו בתורה הגיעו מבתים פשוטים מאוד, כי לא סמכו על יחוסם אלא עבדו קשה ובהתמדה, אז גם אתה יכול לגדול לענק בתורה וביראת שמים, קדימה חזק ואמץ, וזכור "נח לא נח", אלא עבד קשה מאוד מאוד!!!

וזכור את אברהם שהיה מבוזה מלידתו כי נולד טומטום וגם יצא מאבא תרח והפך לאבי האומה הישראלית, וזכור שהרבה מגדולי ישראל גם בני דורנו שאביהם היה מפשוטי העם וצמחו למאורי הדור, אז גם אתה יכול, רק תאמין בכוחך כי רב הוא ותשקיע ותתעלה ותצליח!!

צדיק תמים היה בדורותיו

רש"י הקדוש יש דעה ברבותינו את הדגשת התורה "בדורותיו" לגנאי, שאם נח היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום!!! וקשה הרי אפשר גם לדרוש זאת לזכות ולטובה, כפי שיש מרבותינו שדרשו שאפילו בדורותיו שהיו רשעים גמורים שאין כדוגמתם לרוע בכל זאת היה צדיק, אזי כל שכן בדורו של אברהם הוא היה צדיק, אז מדוע בחרו לדורשו לגנאי??? ועוד בפרט שהתורה מעידה עליו שהוא צדיק תמים!!!

וגם קשה שהרי כתוב בגמרא (מגילה י"א) כל מי שנאמר בו "היה" זה מתחילתו ועד סופו אז נח היה וגם נשאר צדיק עד סוף חייו, אם כן אפילו אם לעומת אברהם הוא צדיק קטן, בכל זאת למה כתוב שבדורו של אברהם הוא אינו נחשב לכלום!!! וממש קשה לכאורה איך אפשר לומר כן???

וגם יש לתמוה שהרי נח היה חי בתקופת אברהם עד 58 שנים לחיי אברהם, ואם כן עלינו לבדוק במציאות איך התייחסו לנח בתקופת אברהם, לדעות שאברהם מגיל צעיר חיזק אנשים ולא רק בגיל 52???

אלא ייתכן, שאם נח היה חי בדורו של אברהם, ובעצם בשנותיו האחרונות של נח כשראה את הקירוב נפשות שעשה אברהם אבינו ובהצלחה, הוא עצמו היה טוען שכל עבודתו הקודמת לא שווה והיא כלום, כי כששייך לחזק אנשים אם אתה לא מחזק אתה כלום וכאפס, אלא עליך להתפרע בכל הכוח לחזק אחרים, ובכל הדרכים!!!

האם נח חיזק אחרים?? - המשך

במדרש רבה (בסוף חומש דברים) כתוב: שנח אמר למשה אני גדול ממך שניצלתי מדור המבול, אמר לו משה: אני גדול ממך, שאתה הצלת את עצמך ולא היה בך כח להציל את דורך, אבל אני הצלתי את עצמי וגם הצלתי את דורי כשהתחייבו מוות בחטא העגל.

אבל לכאורה הדברים תמוהים שהרי בגמרא (סנהדרין ק"ח), כתוב שכאשר נח בנה את התיבה במשך 120 שנה היה נח הצדיק מוכיח אותם ואומר להם דברים שהם קשים כלפידים, והרשעים היו מבזים אותו!! אז למה כתוב במקורות שנח לא חיזק אחרים??

וייתכן שנח לא חיזק כל עוד שלא נודע לו על המבול, אלא במשך שנים רבות הוא התבודד והתרחק מבני האדם, **אומנם בזוהר** כתוב שנח במשך 300 שנה עוד קודם שבנה את התיבה התרה והזהיר את בני האדם שיחזרו בתשובה, אז אם התרה מאות שנים, למה האשמה בו שלא הצליח להחזירם למוטב??

והנה לאחר המבול כתוב שנח הלך ונטע כרם, וכתוב במדרשים (רבה ל"ו ג') שמצא ייחור מגן עדן שאותו יום נטע ובאותו יום הוציאו פירות, והמזיקים השתתפו אתו (וככתוב בגמרא חגיגה ט"ז שגם אותם הציל בתיבה), והם הזהירו אותו שלא ישתה הרבה בכדי שלא ישתכר, ולמרות עצות מהמבינים שהם המזיקים בעצמם בכל זאת הוא נכשל והשתכר!! ולא מובן מה בער לו לשתות עד כדי שכרה??

אלא נראה שהוא הבין שנכשל בחיזוקים שלו לפני המבול כי היה חסר שמחה בחיזוקים, אלא הלך בתמימות וכעס על דבריהם וצעק עליהם בדברים קשים כלפידים, לכן עכשיו הוא ניסה להרבות בשמחה וכך יתקן את חיזוקיו ויצליח יותר ממה שנכשל לפני המבול. אבל נח למרות רצונו הטוב להשתנות בכל זאת הוא נכשל, כי שתה יותר מידי!!!

עד כדי כך שבמדרש (בראשית רבה פרשה ל"ו סעיף ג') אמר רב ברכיה: חביב משה מנח, נח שנקרא "איש צדיק" בסוף נקרא "איש האדמה". ואילו משה, שנקרא בתחילת חייו "איש מצרי" (שמות ב, י"ט) בסוף נקרא "איש אלקים" (דברים ל"ג, א). ובהמשך יתבאר עוד העניין.

חיזוק מתוך אהבה ושמחה - המשך

ובכדי לבאר את העניין ואת ההבדל בין נח למשה רבינו וגם בין נח לאברהם אבינו, נראה שנח נולד שיהיה טוב עם אנשים וישמח את העולם, ולכן נולדו מאז שנולד נח כל הנולדים החדשים עם אצבעות פסוקות, ואילו קודם ללידתו כל האצבעות היו מחוברות

ככף היד, וגם נח התקין להם מחרישה, ומלידתו של נח פסקה קללת הארץ ולכן הארץ הפסיקה להוציא קוץ ודרדר.

ואכן כולם שמחו בו ואהבו אותו והעריכו אותו באמת, וכולם קראו לו "נח", ש"זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידיו", ולכן היה עליו להשקיע בחיזוק מתוך אהבה ושמחה ולא מתוך כעס ואיום והתבודדות, למרות הסיכון שיכול להתקלקל, כי היה עליו למצות את מהות שמו נח.

אבל הוא לא הצליח בהשלמת יעוד זה כי נשבר לבו ורוחו כשראה שלא מקשיבים לו וצוחקים עליו, והכפיות טובה והמהפך שראה שמהערצה אליו עברו לבוז וללעג ולקלס ממנו, זה גרם לו לכעוס עליהם, וכך עבר לצעקות מתוך שנאה תיעוב ואיומים, ולכן לא הצליח לחזקם, ולמרות שבנה תיבה במשך 120 שנה גם הדגמה זו לא עזרה לחזק אותם.

וייתכן, שאנשים שנהנו מהחיים והכל בעינם כהיתר לכן שום איום לא נתפס בהם, כי הם היו שקועים בהנאות הרגע, ולכן היה צריך רק הנאה אחרת ומיידית ועכשווית שתשלוף אותם מהנאות החיים האסורים, ועל נח היה מוטל לגרום להם ליהנות מתוך שמחה מקרבת אלוקים.

ולעומתו משה רבינו, למרות האכזבות הקשות מעם ישראל שבשיא הקדושה כשירד מההר ראה את עם ישראל שבמקום להמתין לו הם עובדים לעגל, למרות זאת משה רבינו המשיך להנהיג אותם הלאה מתוך כבוד ואהבה ונלחם עבורם שעדיף שימחק שמו ולא עם ישראל, וזאת במקום לתעב אותם, לכן הצליח!!! ובזה התגאה משה רבינו על נח לפני מותו, שבאהבה רבה במסירות נפש הצליח לקרב את עם ישראל תמיד ובכל מצב.

ללמדנו, שכפיות טובה גורמת לשנאה, ועיינינו רואות את המלמדים בני זמננו שבאים עם חשק רב ללמד תורה לתלמידיהם אבל היום התלמידים בחלקם עקב ירידת הדורות לבם רחוק מהלימודים שכמעט אין לדמות את התלמידים בני דורנו עם התלמידים בני הדורות הקודמים, ומפריעים הם לרבים המנסה בכל כוחו ובכל דרך ללמדם תורה, וכן הרבה מההורים מרגישים הרגשת כפיות טובה מצד יוצאי חלציהם שמקבלים הרבה יותר מהדור הקודם אבל לא יודעים להחזיר ולתת אפילו מחצית ממה שציפו מהם כהכרת הטוב אפילו שלא מתוך כיבוד הורים.

אבל למרות האכזבה והכעס העצור עלינו להירגע ולהבין שהתלמידים והילדים מסכנים הם שנולדו בדור קשה כל כך!!! וברגע שנבין שהכישלון

הוא לא שלנו, למרות שיש אנשים שיש להם כריזמה טבעית שמצליחים גם בדור הזה, בכל זאת לא כל המחנכים והמלמדים הם בעלי כריזמה, וכל שכן לא כל ההורים שהם בתפקיד החינוך בלי שיבחרו במקצוע יש להם את הכריזמה הטבעית ובכל זאת עליהם להצליח בחינוך הילדים.

והיום שהחוצפה עצומה ומחרידה!!! עצם הידיעה שהבעיה היא לא בהם אלא במחלת הדור!!! זה כבר מרגיע אותנו המחנכים וההורים, ויתן לנו כוח להמשיך ולנסות בכל כוחנו ובדרכים מגוונות איך ללמד ולחנך ולחזק מתוך אהבה כבוד ושמחה.

וגם אם לפעמים זה לא מצליח ואדרבא עוד הפכנו לכחלשים והיינו לבוז ללעג ולקלס, בכל זאת נתאפק ונמשיך באהבה ובסבלנות ומתוך שמחה, וחלילה לעולם לא להגיע לכדי שנאה בשום פנים ואופן!!! כי בגלל רגע של שנאה הבן או התלמיד שקולט זאת אפילו אם תסתיר זאת מפניו הוא ינעל מהשפעתך החינוכית.

אבל אם תתמיד באהבה ובחינוך מתוך שליחות ומתוך כבוד ושמחה למרות הקושי העצום, דע לך שמתוך העקביות המתחנך והמתחזק קולט שבאמת אתה אוהב אותו ובאמת מכבד אותו ובכל מחיר, ולא כאהבה התלויה בדבר!!! ובשלב מסוים הוא יתעורר ויחזיר לך אהבה ויתחזק כרצונך הטהור הסבלן והאוהב.

"איש האדמה"

הזדמנות שנייה שכשלה

אמנם נח קיבל הזדמנות נוספת לתקן את עצמו, כי בתיבה במשך שנה שלימה הוא דאג והשקיע במסירות נפש בכל יצורי עולם, ולא ישן וממש נחלה מזה, ויותר מזה הוא הקריב את עצמו שגם לא התפלל ולא למד תורה במשך שנה שלימה, אלא רק השקיע כל זמנו בחסד להציל את כל בעלי החיים שחיו אתו בתיבה ולהכניסם בעצם להיות כמייסדי העולם העתידי.

לכן נח מתוך ההשקעה והמסירות במסירות נפש והקרבה עצמית הוא שוב התחבר באהבה לכל ברואי עולם, וכן ברואי עולם שהציל החזירו לו אהבתם, כמו הסיפור עם עוף

החול, וכמו שכל השדים והמזיקים שהציל אהבו אותו באמת כפי שכתוב במדרש רבה הנזכר קודם, והיה עליו לנצל חיבור זה ולפתוח עולם חדש של נח המנהיג שבאהבה ובשמחה הוא מקרב לעבודת הבורא בעולם החדש שנוצר.

ונח הבין את העניין, ואכן מיד אחרי המבול רצה שיזכרוהו לטובה ושיהיו דבריו נשמעים בשמחה ויקשיבו לו רק מתוך שמחה וטוב לב, לכן נטע כרם והוציא ממנו יין המשמח לבב אנוש.

אבל טעה, כי השמחה הייתה צריכה להיות נטועה בליבו ובלבם, ולא היה צורך להוסיף שמחה דרך יין שזה גורם חיצוני. וראיה לכך נראה, שהנה נח ראה שאפילו השדים והמזיקים אהבו אותו ורצו שיהיה שותף שלהם והם השתתפו אתו בכל עניין שרצה, והנה גם בנטיעת הכרם השתתף עמו המזיק שאחראי על השכרות והזהירו שלא ישתה הרבה ושלא ישתכר (מדרש רבה ל"ו ג'), ומזה לבד היה לו לנח לראות שאין לו צורך ביו, שהרי גם בלי זה כולם כבר אוהבים אותו ושמחים בו, ויקבלו את דבריו באהבה.

וייתכן שהיות והשתכר וסרח והתבזה, זה ריחק אנשים ממנו ומשמחתו שסרחה, ויותר לא הצליח לקרב אנשים, ואכן מאז לא שמעו עליו כלום. ואולי זו הכוונה, **שבימי אברהם לא היה נחשב לכלום**, כי ייעודו של נח היה לקרב רק מתוך שמחה וייעוד זה לא הושלם, ולכן לא הצליח לקרב אנשים.

נח לעומת אברהם אבינו - המשך

לעומת נח שנולד מושלם בגופו יותר מהקודמים אליו, מתוך שמחה שגרם לאנשים ואנשים אהבו אותו כי היה מושלם בגופו והביא שלמות ותיקון לעולם בלידתו וגם לאחר מכן, שמחו בו מאוד כשתיקן להם מחרישות וכלי עבודה.

מולו כביכול מתייצב אברהם אבינו שדווקא נולד מנותק ומנודה מאנשים כי נולד סומטום (יבמות ס"ד) ומטבע הדברים זה גרם לכולם לצחוק עליו ולבוז לו כמופיע במדרש, ואפילו אביו מסרו לנמרוד הרשע להורגו וכידוע, אבל אברהם אבינו נלחם לקרב אנשים מתוך אהבה, ואיך הצליח לקרב במקום בו נכשל נח, התשובה היא שהוא קירב מתוך נתינת מזון חינם, שקיים מצוות הכנסת אורחים בשלימות.

וכידוע המאמר גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות, ובזמן של הנאה ממנת חינם שהאורח נהנה מארוחה טובה בחינם, אז בא אברהם באהבה מתוך מידת החסד ומתוך

כבוד ושמחה והצליח לעשות נפשות כמתואר במדרשים. ואולי לכן נח לעומת אברהם לא נחשב לכלום, דהיינו בעבודת הקירוב, ובמבחן התוצאה של עבודת הקירוב.

עשה לך תיבת עצי גפר קנים תעשה את התיבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר

רותח מהמים הרותחים שהיו מתחת ומצידי התיבה – מי המבול שהיו רותחים!!! ובעצם הם היו אמורים לבשל את הנמצא בתיבה האטומה בלי אוורור כמו בישול בסיר לחץ!!! ובנוסף איך האוכל של שנה שלימה החזיק מעמד ולא החמיץ והרקיב במשך שנה שלימה?? ועוד פלא עצום איך חיו שנה שלימה בלי שינה!!! הרי הנשבע שלא יישן 3 ימים מלקים אותו על שבועת שווא כי זה לא אפשרי??? אלא גם זה היה נס מעל דרך הטבע.

ואכן רש"י כתב על הפסוק "והקמותי את בריתי", ברית היה צריך על הפירות שלא ירקבו ויעפשו, ושלא יהרגו הרשעים שבדור, דהיינו שאכן בורא עולם קיים אותם בנסי ניסים בתיבה, ויתכן שבנס שהפירות לא הרקיבו ולא התעפשו טמון בזה שבתיבה היה נס שלא היה חם ולא היה חסר חמצן אלא היה האויר נקי ובריא.

וקצת ראייה לדבר יש ממה שכתב רש"י בפסוק "אך נח" שהיה גונח וכוחה דם מטורח הבהמות והחיות, משמע שלא סבל מחום ריח וחנוק בתיבה, ואכן מפורש

"וזה אשר תעשה אתה שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה"

תיבת נח מצד אחד היו בה עניינים על פי דרך הטבע, שזה עצם בניית התיבה מעץ שבדרך הטבע צף על פני המים ולא הצלה על ידי נס נגלה, וגם היה צורך בזפת מבחוץ וגם מבפנים, וכהסבר רש"י שבמבול היה מים רותחים וזרימה חזקה מאוד לכן היה צורך בזיפות ואיטום חזק.

אומנם מצד שני היא הייתה מלווה בניסים כדלהלן. כי איך יתכן במציאות שכל בעלי החיים שבעולם נכנסו בזוגות לקומה אחת של תיבה קטנה?? וגם איך החיות והבהמות שהיו בקומה וגם קומת הזבל שהצטבר בתיבה אטומה לא הסריח את התיבה כגיהינום עד כדי פיצוץ, וכידוע שמזבל צבור אפשר אפילו לייצר גז?? ואיך נח ומשפחתו לא נחנקו מחוסר אוויר ומסירחון נוראי???

וזה באמת פלא עצום כי בעצם הם חיו במקום אטום שאמור בדרך הטבע להיות

בגמרא (זבחים ק"ג) שעוג והראם הענק עמדו בצידי התיבה ששם היה נס והמים לא היו רותחים ולכן גם התיבה הצליחה להחזיק מעמד ממי המבול.

ובפשטות, כפי דברי הרמב"ן, שבורא עולם רצה שמלבד הניסים, יהיה חלק מהדברים בדרך הטבע, בכדי לצמצם את הצורך בניסים עד כמה שהדבר אפשרי. אבל אם כן עדיף נס אחד, שהרי הדגים לא מתו שלא נגזר עליהם ולכן הם העמיקו לעומק האוקיינוס שלא התחמם.

והנה בארץ ישראל יש דעת ר' יוחנן בגמרא (זבחים ק"ג) שלא היה מבול, ומכל מקום כל תושביה מתו מהחום והרעל של הגופרית, ואם כן בורא עולם יכול היה לצוות לנח לעבור לגור בארץ ישראל, ושם להצילם שלא ימותו מחום ומחנק כדרך שהצילם בתיבה, וכך לפחות יחיו ברחבות, ושכל חיה תדאג בעצמה למזונותיה!! מאשר כל כך הרבה קושי לנח ויותר ניסים במשך שנה שלימה??

ובפשטות בורא עולם רצה, שנח יטרח 120 שנה בבניית תיבה בכדי להמחיש לכולם ולעצמו את המבול שאמור להיות, ואולי יחזרו בתשובה. ושוב ראיתי כן **במהרש"א**. אבל, ייתכן עוד, שבורא עולם רצה שמצד אחד יהיה גיהנום עלי אדמות לנח ובניו, כי כאשר העולם בצער גם על הצדיקים לסבול כפי שנאסרו בתשמיש.

אבל יש כאן הרבה יותר מכך, שהרי בתיבה היה חנוק ומסריח והיה אסור ללמוד תורה ולהתפלל עם הזכרת שם השם, וגם אם נניח כאמור שהיה נס ולא היה לא חם וגם לא מסריח ולא חנוק בתיבה, בכל זאת לא היה להם זמן אפילו לישון ולכאורה גם לא זמן להתפלל וללמוד, ואיך נח ובניו הצדיקים שנה שלימה חיו בלי לימוד תורה ובלי תפילות??

אלא "עולם חסד יבנה", לא כתוב עולם **בחסד נבנה**, אלא בלשון עתיד - "יבנה", דהיינו שנח ובניו בשנה זו בנו את העולם החדש שיהיה לאחר המבול, על ידי שעשו חסד 24 שעות לתת אוכל לכל הבריות בלי הפסקה במסירות נפש מחרידה בלי מנוחה ועיכוב של שניה. ובאותו זמן זה היה תחליף לתורה ותפילה, כי בזמן שיש מידת הדין בעולם חובה מצד שני להגביר את מידת החסד במסירות נפש!!!

ולכן התיבה הייתה "תיבה" מרוכזת של "חסד", רק ככה העולם החדש נבנה. וגם לאחר סיום תפקידה, התיבה עדיין עשתה חסד, שהיא החזיקה את המן ועשרת בניו תלויים על קרש שנטל המן ממנה לתלות את מרדכי, והיא כביכול תרמה את עצמה כי ידעה את האמת שזה חסד נוסף לעולם שיהיה תלוי עליה עוד סירחון אנושי - של המן, "חסד".

❦

ללמדנו, שיש מצבים שעלינו להתרכז כערך עליון ובמסירות נפש במידת החסד, ומכאן הדברים אמורים לכל מי שהלימוד והתפילה קשה עליו, ולכן

אינו בישיבה או במסגרת לימודית, ובמקום שיהיה מנותק מעולם היהדות, וכך דרכו לנפילה והדרדרות רוחנית מהירה השם ירחם, חלילה לך לעשות כך לנשמתך הטהורה.

אלא יהודי יקר, יש עוד תחום ביהדות שתוכל להתעלות בו ולהתקדש דרכו, וזה ייתן לך יראת שמים, והוא שתיתן את כולך להרבות חסד, ותוציא את כל מרצך בחיובי בארגון פעולות חסד ככל יכולתך, ואתה יכול!!! אז קדימה במקום בטלה והדרדרות תעזור לאחרים ותהיה נח לאנשים ותהיה נחמד למטה ונעים למעלה, לך בכוחך זה והושע את ישראל.

תיבה אחת או כמה תיבות?? - המשך

הסיבות לא מובן מדוע אם היו נולדים לו עוד ילדים היה עליו לבנות עוד תיבות???

ואולי אכן אם היו נולדים לו עוד ילדים ורק אותם היה עליו להכניס לתיבה ייתכן שאכן כל משפחתו היו נכנסים לתיבה אחת, אבל הבעיה היא שזה לא רק בניו, וכפי שהביא השפתי חכמים בשם מהר"ם יפה ז"ל שאם יהיו נולדים לנח עוד בנים צדיקים יהיו הם ונשיהם יותר מעשרה צדיקים ואם כן הם יצילו את כל יושבי עירם. ולכן יהיה לנח טרחה לעשות תיבות רבות ליושבי עירם, כי הוא ובניו היו נכנסים לתיבה אחת, ושאר התיבות זה לתושבי העיר שניצלו בזכותם.

ולכאורה, אם כל בני נח היו מפוזרים בערים נפרדות, אם כן אין כאן עיר אחת עם 10 צדיקים שתינצל, אלא צריך לומר שבני נח גרו ביחד עם נח ולכן אם אכן גרו

ולפי הדברים שכתבנו קודם, יש כאן מקום להתבונן ולהעמיק, שברש"י בפרשה הקודמת מובא, א"ר יודן: מה הטעם שכל הדורות הולידו בגיל 100 שנה ואילו נח רק בגיל 500 שנה??? ותירץ, שאמר הקב"ה אם רשעים הם יאבדו במים ורע לצדיק זה, ואם צדיקים הם וכי אטריח את נח לעשות הרבה תיבות, לכן כבש את מעיינו ולא הוליד עד חמש מאות שנה.

ולא הבנתי זאת, למה אם יהיו צדיקים יהיה עליו לבנות כמה תיבות, הרי גם ככה תיבה אחת לא הספיקה לנח ולכל זוגות של בעלי החיים והאוכל לשנה והזבל של שנה שלימה, ובכל זאת כולם נכנסו בנס עצום, אז למה לא יצליחו להיכנס באותו נס עוד כמה זוגות לתיבה?? וגם הפרסום של בניית התיבה נעשה באופן מושלם כי היא נבנתה במשך 120 שנה, וכי מה יוסיף בניית עוד כמה תיבות??? ואם כן לכאורה מכל

יושפעו מרשעותם של אנשי הדור ההוא, ולפזרם בכמה ערים זה לכאורה כביכול נגד הבחירה הטובה של נח לחנך את בניו כראוי. ויש קצת הוכחה מהפסוקים שבניו גרו יחד עמו, שהרי כתוב בהתחלה "ובאת אל התבה אתה ובניך ואשתך ונשי בניך אתך", ואילו בהמשך כתוב בתמצית "בא אתה וכל ביתך אל התבה" – "וכל ביתך" הכוונה היא לכל משפחתו, אבל היות ולא כתוב "וכל משפחתך" משמע גם שהם גרו אתו ובביתו, למרות שבניו היו נשואים הם גרו בביתו.

על כל פנים לאנשי עירו למרות רשעותם הם היו ניצולים, אבל להכניס אותם בתוך התיבה עם הצדיקים לא שייך, כי הם רשעים ולא ינוחו בגורל הצדיקים, וגם לרשעים לא היה מגיע את כל הניסים שהיו בתיבה, אלא היה עליהם להשתדל יותר להינצל עד כמה ששייך בדרך הטבע, וכן לסבול הרבה יותר בתיבה ממה שסבלו נח ומשפחתו בתיבה, כי הם רשעים גמורים.

ויתכן שלכן היו צריכים לעשות הרבה תיבות כי להם וודאי מגיע כמה שפחות לסמוך על הנס, ויתכן גם שכל דרגת רשעות היו צריכים תיבה נפרדת כי כך יהיה להם כמה דרגות של סבל כפי גודל רשעותם. והיות והם היו רשעים וצחקו על נח וגם הם ניסו לשבור לנח את התיבה שבנה כי לא האמינו לדבריו, ואם כן בוודאי הם לא היו עוזרים לו לבנות להם תיבות, ולכן על הצדיק הייתה מוטלת הטרחה להתאמץ עבור הרשעים שלעגו לו והציקו לו.

בעיר הרי שכל העיר הייתה ניצלת, אבל כתוב במדרשים שנח התבודד במשך שנות חייו בכדי לא להתקלקל מאנשי דורו, ואם כן הוא היה רחוק מהעיר, ואין כאן כלל תושבי עירו??? אז איך היה מציל עיר שלימה יחד עם בניו???

אך מרש"י בפרשת וירא (להלן י"ח, ל"ב) מוכח שאם נח ובניו ונשיהם היו עשרה הם היו מצילים, שרש"י כתב לגבי תפילת אברהם על סדום, "שעל פחות מעשרה אברהם לא ביקש להציל, שהרי דור המבול שמונה היו - נח ובניו ונשיהם, ולא הצילו", ויתכן שנח ובניו היו מצילים כי בעת בניית התיבה נח ומשפחתו עברו להתגורר בעיר לחיות דווקא בין אנשים בכדי לעורר אותם בתשובה, וגם יתכן שכמו שבעגלה ערופה הולכים לפי העיר הקרובה אולי גם כאן העיר הקרובה ביותר למגורי נח ובניו היא זו שתינצל.

אבל כאן יש מקום לטעון שבורא עולם יכל לפזר את בני נח בכמה ערים, וכך יהיה מצב שיש יותר מ-10 צדיקים בעולם אבל בכל זאת אין עיר אחת שיש בה עשרה צדיקים??? ואכן יש מקום לדון מה קורה במצב כזה שיש 10 צדיקים בעולם אבל לא בעיר אחת האם זה מגן או לא מגן, ועל הצד שזה כן מגן על מי זה יגן?? (ובשאלה זו אפשר לדון ולהתעמק בבקשת אברהם על ערי סדום בפרשת לך לך).

אבל בפשטות נראה שזו אינה טענה, כי נח חנך את בניו לטוב, וחלק מהחינוך היה לשמור אותם קרובים אליו שכך לא

ואת זה בורא עולם רצה לעצור, כי יש גבול כמה אפשר לנצל צדיק, שהוא יטרח בשבילם והם ילעגו ויבזו לו וינסו להרוס לו, ועוד ירוויחו ממה שטרח להם בחינם!!!! גם לירוק לך בפרצוף וגם לקבל פרס, עד כאן!!!

המשך

לפי האמור קודם, יוצא לנו שלמרות ובורא עולם רצה למחוק את כל הרוע שבעולם ולהתחיל דף חדש, בכל זאת כאמור עלתה האפשרות שינצלו רשעים של תושבי עיר שלימה, וקשה להבין זאת שהרי זה יהרוס את רצון הבורא למחוק את הרוע ולהתחיל דף חדש?? ואם כן קשה מדוע את הטענה הפשוטה הזו רש"י לא כתב, אלא רש"י כתב רק את הטענה "למנוע טרחה של צדיק", וכל כך למה???

ויתכן שהכלל שצדיקים מגינים על העם יותר חשוב ממטרות חשובות אחרות של בורא עולם!! וכך היה בסדום שהיו רעים וחטאים לה' מאוד, שאכן גם שם למרות רשעותם אם אכן היו שם 10 צדיקים כל אנשי העיר הרשעים היו ניצולים בזכות הצדיקים, וכך זה בכל מקום שיש צדיק וצדיקים הם מגינים על סביבתם, כי זה כוחו של צדיק, וכאמור כוחו של צדיק חשוב מעל לכל מטרה טובה וחשובה אחרת.

ללמדנו, שלבורא עולם חשוב מאוד מאוד כבודו של צדיק, ונלמד מזה על עוצמת כוחו של הצדיק שהיא מעל מטרות חשובות אחרות, ולכן כדאי לנו מאוד להיות צדיקים, ולפחות בינתיים להידבק בצדיקים ולהיות כביכול מאנשי העיר של הצדיקים, ועלינו להיות כנועים לדעתם בכל עניין ולקבל מרותם, וחלילה לא לפגוע בכבודם, ובזכות זה נזכה להינצל בזכותם מכל גזירה רעה ואדרבא נזכה לברכות ולכל טוב בזכותם, והלוואי שנזכה להיות מהצדיקים אמן ואמן.

מבול – בילה הכל

כתב רש"י "מבול" מלשון בלאי, שבילה את הארץ, ולפ"ז מה שהמדענים טוענים מוצאים מאובנים וכל מיני עצמות של בעלי חיים, ולפי בדיות הם טוענים שזה לפני מיליוני שנים, ולטענתם הכוזבת הדבר ממש סותר את האמונה, שהרי ברור לנו שהעולם נברא רק לפני פחות מ-6 אלף שנה בלבד??

אבל דברי רש"י הקדושים מנפצים טענתם לחלוטין, שהרי במבול ה' בילה את הכל, ואיך הכל התבלה והתיישן?? הרבה דרכים למקום, אבל יתכן שהיות ובמשך שנה היה מים חמים וגופרית וכל בעלי החיים והצמחים נימוחו, הרי שתהליך זה גרם שבעל חיים שמת בשנת המבול נמצא אחרי המבול כאילו מת מלפני מיליארדי שנים, וכפי שראינו רמאים שמזייפים עתיקות על ידי שמכניסים כלי חדש לחומרים כימיים שמייצרים תהליך יישון כרצון הזייפנים.

ויתכן שהקב"ה עשה זאת, מלבד העונש שהגיע לדור המבול, אלא גם כמטרה לכל הרוצה לטעות שיבוא ויטעה כפי שכתב בתורה **"בראשית ברא אלוקים"**, וכפי שכתב **"נעשה אדם"**, שכל הרוצה לטעות שהקב"ה כביכול מוגבל בכוחו יבוא ויטעה, אבל אנחנו עמו וצאן מרעיתו יודעים את האמת, ויודעים שבכוחו הכל, ואין עוד מלבדו, והכל נברא בכוחו בדיוק ככתוב בתורת משה.

כל אשר בארץ יגוע

דגים לא היו בתיבה ולא מתו

בגמרא קידושין (יג') כתוב שבדור המבול לא נגזרה גזירה על דגים שבים, שנאמר **"מכל אשר בחרבה מתו"**, ולא דגים שבים, ובמדרש רבה (לא יג') כתוב שאפי' רוחות נכנסו לתיבה, אבל דגים לא.

ונשאלת השאלה אם כן מדוע מותר לאכול דגים?? שהרי לא נגזרה עליהם הגזירה למות?? ואילו שאר בעלי החיים מותר לאוכלם רק אחרי המבול, וקודם המבול לא כי כל בעלי החיים שווים שכולם מעשי ה' ולמה א' ימית את השני, - מזרחי, אבל לאחר המבול הותר וכפי שכתב הרמב"ן **בראשית (א' כט')** וכן החזקוני

בכל מקום שהיו למרות שהמים היו רותחים ביותר ומלאים בחומר ממיס שלפי דעה במדרש רבה אפילו המיסו את עצמות אדם הראשון, הם בנס מעל הטבע לא מתו ולא התבשלו כאילו המים המשיכו להיות קרירים וצלולים.

וזה מזכיר מה שהתחדש לי בס"ד במכת דם שכתבתי בפרשת וארא באריכות, שלמצרים המים שביאור הפכו לדם והדגים מתו והיאור הסריח, ואילו היהודים שתו מים מהיאור, ולהם המים לא הסריחו כי להם הדגים לא מתו כי היה להם מים ולא דם, וזה פלא עצום, וזה מעל הטבע ממש.

ומלבד זאת מה היה לדגים לאכול אם הכל נמחה?? כולל הצמחים, ורק עלה זית הביאה היונה מארץ ישראל ששם העץ שרד כי שם לא היה מבול, והאם הם חיו בלי לאכול?? או שאכלו בעלי חיים שמתו עוד בשלבים שעדיין לא נימוחו לגמרי??

וכל הניסים שנעשו לדגים בפרט לדעת המשך חכמה היה זה כי הם לא חטאו כמו כל בעלי החיים שהיו ביבשה, ולכן הם זכו לניסים ונפלאות גם בזמן שיש מידת הדין איומה ומחרידה שהשמידה את כל היקום וכל בני האדם ובעלי החיים מתו בהמוניהם, בכל זאת לדגים הייתה מידת הרחמים וניסים נפלאים לטובה מעל הטבע ממש.

ואולי הדגים זכו לנס עצום כל כך, כי אם כל הבריא קלקלו מעשיהם בגלל מעשיהם המקולקלים של דור המבול, איך בכל זאת הדגים כולם לא קלקלו?? אלא

בפרשתנו שהיות ונח טרח והצילם בתיבה או כהגדרת מפרשים אחרים שבעלי החיים נשארו לחיות בזכותו, אומנם על הדגים שלא נגזרה גזרה עליהם כלל אם כן מדוע מותר לאכול דגים??

ולכאורה איך הם לא מתו נכון שהם יודעים לשחות, אבל בכל זאת בדרך הטבע הם אמורים היו להתבשל ולמות, שהרי המים היו רותחים ומלאים בגופרית?

ואולי הם שחו ליד התיבה ששם היה נעים יותר כמו שכתוב שלנוח לא היו גלים וסערות ים, כמו שמצאנו שעוג מלך הבשן שרד את המבול כי נצמד לתיבה פרקי דר' אליעזר (פרק כג'). וגם לא התבשל במים כי ליד התיבה הימים היו נעימים יותר.

ואפשר שהיות וניצלו מלהתבשל מהחום רק בגלל שהתקרבו לתיבה, א"כ כל הדגים לא מתו בזכות נח, ולכן מותר לאוכלם.

ויתכן שכוונת הגמ' שלא נגזרה הגזרה על הדגים הכוונה, שהם כולם ניצלו בזכות נח ע"י שהם יתקרבו לתיבה, אבל בשונה משאר בעלי החיים, כל הדגים נשארו לחיות ולא רק זוג או 7 כשאר בעלי החיים שהכניס נח לתיבה.

אומנם ראיתי במשך חכמה שכתב שהדגים שבים שלא נמוחו במבול (קדושין י"ג) ובכל זאת ניתנו לאכילה לנח וליוצאי חלציו, בכדי שלא להטיל קנאה במעשה בראשית (מגילה כ"ה).

ולפי דבריו משמע שהדגים לא ניצלו בזכות נח, וגם לא נעזרו מתיבת נח, דהיינו שלא היה להם צורך להתקרב לתיבה, אלא

הם כביכול התאחדו לא לחטוא, עכ"פ הם
לא הושפעו מעולם היבשה שכולו שיחת
מעשיו, לכן זכו לניסים ולרחמים בעת
מידת הדין.

וכמו כן אפשר, שהדגים בידלו עצמם
שהם עולם המים ולא עולם היבשה, ואם
ביבשה כולם חוטאים זה לא קשור לעולם
שלנו שהוא עולם בפני עצמו.

האם היה מזגן בתיבה??

במדרש רבה הקודם מובא שאמר רב הונא בשם רבי יוסי שנח יצא גונח ויורק דם מן
הצינה והקור, לפיכך הוא אומר "הוציאה ממסגר נפשי" ולכאורה איזה צינה וקור היה
בתיבה הרי המים היו רותחים מאוד ברמה שהמיסו עצמות ובעלי חיים, ואומנם שליד
התיבה לא היה חם כאמור קודם, שהדגים שחו ליד התיבה, וגם עוג עמד ליד התיבה ולא
נמס ונימוח מהחום, אבל צינה וקור בתיבה?? קיצוניות הפוכה??

ואם היה נס שהיה כמו מזגן על קור בתיבה אז שיהיה נעים מדוע נח נהיה מצונן וחולה
מצינה ניסית זו עד כדי יריקת דם וגניחות של כאב??

ודוחק לומר שזה היה בסוף ימי המבול לאחר שכבר נימוח כל העולם, שלמרות שנניח
העולם כבר לא היה רותח אבל מדוע שיהיה קר כ"כ בתיבה? ואולי כי התיבה נחה על הר
אררט שהוא מקום גבוה וקריר עד היום, אבל עדיין קשה שלמה יהיה לנח נזק גופני נוסף
על קושי התיבה והעבודה הקשה ביום ובלילה כשהקב"ה הבטיח לו שמירה מיוחדת?

וייתכן שהקב"ה התאוה לתפילתו של נח שיתפלל מתוך שברון לב, ולכן יתכן שרק
בסוף שהותו בתיבה רק אז סבל נח יסורים ממכה מאריה ומצינה שנחלה ממנה מאוד.

ולכן למרות שנח ידע שאסור לו לצאת מהתיבה בלי רשות מה', וגם כשיבשה הארץ היה
אסור לו לצאת בלי הוראה מפורשת מה', בכל זאת בגלל יסוריו הקשים שלח את העורב
ואת היונה לדעת האם תמו המים והאם יבשה הארץ בכדי להתאושש ולעודד את רוחו
שסבלו יסתיים בקרוב, אגב כפשטות רק נח חלה ולא בניו, ואולי להוכיח לו שלמרות
שנפסל מלהקריב קורבנות בכל זאת הקב"ה חפץ רק בתפילתו, להוכיח לנח שהוא צדיק
יותר מכל בניו.

מבול מים על הארץ לשחת

האם היו מים לשתייה בתיבה?

יחד, שיתכן שאכן נח וכל בעלי החיים בתיבה לא שתו מים משך שנה שלימה, וזה היה עוד נס עצום שהיה בתיבה, כפי שהארכנו בתחילת הפרשה בניסים הגדולים שהיו בתיבה, וכמו שלא ישנו כל אותה השנה מפני עבודת האכלת כל בעלי החיים כמובא במדרש תנחומא, שדבר כזה גם לא שייך בדרך הטבע האנושי.

ויתכן שהסיבה שלא נהנו ממים בתיבה, כי איך אפשר להנות ולברך על מים שהיוו אותו זמן **מהות של קללה** – מבול. ונח שהיה עסוק כולו בחסד כל רגע ממש בלי לישון לא יתכן שיהנה ויחיה ממה שציער והמית אחרים בעצם את כל העולם.

ולעומת זאת אוכל לא הזיק, וגם האוכל נצרך לזרוע ולנטוע מחדש מיד אחרי המבול, וגם היה על נח ומשפחתו להתעסק כל רגע בחסד כשיש מידת הדין בעולם.

ויהודי יקר הרב ישראל שלזינגר שליט"א טען שביומא (עו') כתוב ששתייה בכלל אכילה, ולפ"ז אין כאן מקום לשאלה, ובגלל טענתו הנכונה בדקתי ובאוצר מפרשי התורה מצאתי **שרבי אפרים** מקשה מה בקשר למים לשתייה? ותירץ שמים בכלל אכילה כמובא בגמ' **יומא** (עו'), ומובא שם תירוץ נוסף שקינים בתיבה היה למים, ושמתני שהשאלה טובה היא ששאלוה גדולי ישראל הראשונים הודו לה'.

המתנתי בתחנה שעה ארוכה ממש לאוטובוס שיסיעני מבני ברק לאשדוד, ורק לאחר שעה הגיע אוטובוס, ובעצם דילגו על כמה אוטובוסים שהיו אמורים להגיע ולא הגיעו.

וזכיתי בס"ד לנצל זמן זה ושוחחתי עם **בחור ישיבה מצוין משיבת גרודנא באשדוד** על שאלה שהתעוררה לי.

האם נח הכניס מים לתיבה? שהרי התורה מפרטת בדיוק מה על נח להכניס לתיבה וכתוב שעליו היה צורך להכניס אוכל לכל בעלי החיים שבתיבה, ואילו מים לא הוזכר כלל.

ובפשטות נח לא הכניס מים כי פעל בדיוק כפי הוראות הקב"ה, וגם ביציאתו מהתיבה לא יצא כשיבשה הארץ ולא הוציא את העופות קודם, רק כאשר קיבל ציווי מפורש על כך מהקב"ה.

ונח לא השתמש במי הגשם שהיו ב-40 ימי גשם, שהרי כתב **רש"י** על הכתוב **"ואל אמה תכלנה מלמעלה"** – כסויה משופע ועולה עד שהוא קצר מלמעלה ועומד על אמה כדי שיזובו המים למטה מכאן ומכאן: ועל הכתוב ופתח התיבה בצדה תשים – כתב **רש"י** **שלא יפלו הגשמים בה**.

והתחדש בס"ד בזמן ההמתנה הארוכה לאוטובוס, מתוך דברי התורה ששוחחנו

את זה היא מפרטת, כפי שמצאנו במשה לחם לא אכלתי ומים לא שתתי 40 יום.

והאמת ראויה להיאמר, שבפרשת בראשית לא מוזכר עניין שתית מים כלל, רק מפורט צורכי אכילת אדם ובהמה, (ואולי כי זה נוגע ללקיחת חיים של בעלי חיים שנאסר לפני המבול והותר רק לאחר מכן).

ורק בפרשיות בהמשך מוזכר מי שתיה כלפי הבארות של אברהם וכלפי הגר וישמעאל בצמא במדבר, וכלפי רבקה שהשקתה את אליעזר והגמלים שם כבר מוזכר שתיה לבני אדם ויל"ע.

ואומנם תלמידי אפרים פוזן ני"ו כיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב הראני שמפורש כן בפרקי דרבי אליעזר כג', שהיו תאים כאמת המים שנפתחים ונסגרים ששימשו למים לשתייה, ואומנם רש"י ביאר קינים זה תאים לחיות וכבפשטות לשונות רש"י הקודמים לא משמע שפירש כדברי הפרקי דר"א.

ובפשטות דעת רש"י נראה לענ"ד שלא הכניסו מי שתיה, שהרי התורה מפרטת כ"כ ומפרטת גם להכניס מכל מאכל אשר יאכל, ובפשטות אמור להיות מילה על מי שתיה בפרט שאמור לתפוס שטח עצום בתיבה הקטנה יחסית, וכשהתורה רוצה להבליט

ללמדנו, שעל אדם לבדל עצמו מחבורה רעה, למשל אפילו בכיתה אחת יאמר לעצמו יש כאן בחדר כביכול 2 כיתות, הלומדים והמתעלים, ויש כיתה אחרת שהם מזלזלים, ואין לי ללמוד מהם להקל ראש ולזלזל, כי אני בכיתה אחרת, וכן בכל מקום

וכל מצב יש לאדם לבדל עצמו מהמשפיעים עליו להקל ראש, וכביכול יברח למדבריות, למקום שאין להם השפעה עליו.

והיות ואין לנו דרך לברוח לבמדבר ממש, עלינו לבדל עצמנו מהמפריעים בכל מקום בו אנחנו נמצאים, ולהתפלל חזק כל יום שניצל מחבר רע ומשכן רע, שנזכור שהם פגע רע, והם גורמים לנו לעין הרע שיראו אותנו בעין רעה שיחשבו אותנו כרעים כמוהם, לכן חובה עלינו לברוח מהשפעתם, ולהיות חזק תמיד.

וברגע שנהיה מגובשים בקבוצה טובה המחפשת עליה ולא קלות ראש, ממילא הבינוניים והמושפעים, יתקרבו לעוצמתנו וירצו להצטרף לקבוצה הטובה, ואם גם הבינונים יהיו תחת השפעת הטובים, ממילא קלי הראש ישברו כי הם המועט ויראו שהשפעתם הרעה כבר לא משפיעה על הרוב, כי הטון והאווירה טובה היא במגמת עליה רוחנית, ואדרבה הרוב כועס עליהם,

ממילא רובם ישברו ויכנעו לטובים, ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים.

ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ

מה טיבם של שבעת הימים?? אמר רב אלו ימי אבילות של מתושלח ללמדך שהספדן של צדיקים מעכבין את הפורענות לבא. דבר אחר לשבעת הימים שהטעימם מעין העולם הבא כדי שידעו מה טובה מגעו מהן - (סנהדרין ק"ח). והנה בהלל אומרים "אודך כי כי עניתני ותהי לי לישועה, אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה, מאת ה' הייתה זאת היא נפלאת בעינינו".

וכאן היה בדיוק ההיפך, שהיה להם דווקא שבוע שלם לפני המוות והגיהנום את מיטב ההנאות מעין עולם הבא!!! וכל זה בכדי שיתעוררו להתבונן מה זכותו של צדיק ולאיפה הוא הולך ולמה כדאי לחזור בתשובה, **ומצד שני** אם למרות הכל הם לא יחזרו בתשובה אזי המהפך מקצה לקצה משיא ההנאות למבול רותח ישמש כשיא הקושי והייסורים.

אמנם יתכן שנח לא הבין זאת, אלא חשב שלא יהיה מבול, ושבורא עולם - רחום וחנון שלא רוצה להרוג רק לתקן, כי הבין שמתוך העובדה שלא רק שהקב"ה דחה את המבול בשבוע אלא גם נתן להם את הנאות הגן עדן, זה היה נפלאת בעיניו, ולכן היה מאמין ואינו מאמין שיבוא מבול וכפי שכתב רש"י.

וייתכן שמאחר שראה שבתחילת השבוע אכן התחיל מבול וכולם נבהלו אבל ברגע האחרון זה נעצר לכבוד מתושלח, חשב נח, שהרי כלל הוא שמיתת צדיקים מכפרת, **ועוד** כשראה שקבלו הנאות מעין גן עדן, אם כן אולי בורא עולם ראה שבאיום ובהפחדות לא הולך כפי שכל תוכחות נח הקשות שצעק עליהם שנים כלפידים לא החזירו אפילו אדם אחד בתשובה, לכן חשב נח שהקב"ה מפנק אותם באהבה, בכדי שאולי כך הם יתעוררו בתשובה.

ומאחר שראה נח שגם בשבוע זה הם לא חזרו בתשובה, חשב אולי זה אמור להיות תהליך ארוך וממושך לפחות שנה, כי בורא עולם ארים וימתין בסבלנות שיחזרו בסופו של דבר בתשובה וכך לא יהיה מבול בעולם.

ללמדנו, שדווקא כשאתה בשפל אל תישבר אלא תתמלא תקווה למהפך מקצה לקצה, כי בורא עולם אוהב תהפוכות מהפך לטובה לצדיקים ומהפך לרעה לרשעים, והשתדל להיות צדיק ותזכה לתהפוכות לטובה אמן ואמן.

נח מאמין או לא מאמין

כך כתב רש"י על נח שעד הרגע האחרון שהמים דחפו אותו פנימה לתיבה נח לא האמין שה' ישמיד את העולם במבול, ורבים הפירושים על חוסר האמונה של נח בעניין.

ויתכן לפרש עוד, שנח ידע שבנו חם הוא רשע ולכן חשב שלא יתכן שה' יהרוג את כל הרשעים ואילו את בנו הרשע חם ציווה להכניס לתיבה שינצל מהמבול, וכי יש משוא פנים לפני הבורא?? אלא שכנראה ה' רק רוצה לאיים שיחזרו בתשובה ולא באמת יושמד העולם, והיות וזה רק איום לכן הסכים ה' שבנו הרשע חם יכנס גם הוא לתיבה.

אבל בסוף לאחר שיצאו מהתיבה כאשר נח קילל את כנען שיצא מחם כתוב "וייקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן", והרי שם היה הקטן שבאחים, ואכן רש"י מפרש בעניין הקטן והשפל והמבוזה כפי שמבאר השפתי חכמים מדוע שינה רש"י מדרך ההסבר הפשוט למילה קטן.

אלא יתכן שנח רק לאחר המבול הבין שאכן בנו חם רשע גדול, ובכל זאת מה שניצול בתיבה למרות רשעותו, כי עדיין חם היה נחשב לקטן לפני המבול כי לא מלאו לו 100 שנים, וכפי שכתב רש"י על בראשית (פרק ה' פסוק לב).

ללמדנו, שאנחנו מאמינים בני מאמינים - חייבים אנו להתחזק באמונה תמימה ומושלמת בה' ובתורתו, ואם בשכלנו אנחנו לא מבינים ונראה לנו שהדברים שונים מהמציאות, או שכל הזהרות ה' בתנ"ך הם רק איום ולא רציני, לצערי כבר נוכחנו בחורבנות 2 בתי המקדש שה' מזהיר אלפים פעמים אבל בסוף מעניש, ומה שה' מזהיר רבות זה בגודל אהבתו לנו אולי יש תקווה ויחזור בתשובה ולא יצטרכו לקבל עונש חלילה.

ועלינו להאמין באמונה שלימה, בדברי חז"ל, למשל בדברי המשנה ג' ז' באבות "המהלך בדרך ומפסיק ממשנתו ואומר מה נאה אילן זה וכו' מעלה

עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו!!! ובגמרא חגיגה (יב') מובא שעל הפסקה מלימוד לצורך שיחה בטלה!! מאכילים אותו גחלי רתמים!! והמשנה מדברת על אדם שלא נמצא בבית מדרש ובשיעור תורה, אלא הוא בדרך שמתאמץ ללמוד ככתוב "ובלכתך בדרך", ובכל זאת אסור לו להפסיק מהלימוד אפילו להתפעל מנפלאות הבריאה!! עד כדי כך שמתחייב בנפשו!! ומי שאומר ה' וותרן יותרו מעיו!!

ומי שמאמין במשנה זו, לא יתכן שלא רק שהוא סח באמצע השיעור ומפסיק ממשנתו, אלא מפריע לאחרים ומבטלם מתורה!! אזי לא מאכילים אותו גחלי רתמים!! אלא עונש חמור פי כמה וכמה!! ואיך יתכן שאדם מאמין יסתכן עד כדי כך להסכים לקבל עונש חמור יותר ממה שכתוב במשנה ובגמרא!! למות מות אכזרי יותר ממה שכתוב בגמרא!!

וחלילה לנו להיות העמלק שמקרר את האמבטיה, שלא נהיה העמלק שנמצא בתוך בית המדרש שנראה כמו כל הלומדים!! אבל הוא שליחו של עמלק!! לקרר את לומדי התורה מהתמדה ומהכנעה לתורה וללומדיה ולמלמדיה!!

אז נקבל על עצמנו בכל כוחנו, אני לא עמלק!! אני לא יפריע לאחרים ללמוד תורה בשום פנים ואופן!! ואדם מועד לעולם בין שוגג ובין מזיד בין באונס ובין ברצון!! אז לא נפריע גם אם יש לנו טלפי סיבות להפריע!!

ובעזרת ה' נזכה לתורת ה' תמימה משיבת נפש, שאם נלמד בהתמדה בשלימות באיכות וכמות בלי היסח הדעת כלל!! אזי כל שיעור נרגיש עליה רוחנית, וכל סדר לימוד נגיש שהתעלנו והתקרבנו לבורא עולם ככתוב "תורת ה' תמימה משיבת נפש", אמן ואמן!!

ותבוא היונה, והנה עלה זית בפיה – המשך

סיבת הכישלון

ייתכן והניסיון של נח לקראת הקמת העולם החדש, היה על ידי יונה, שהיונה חזרה בסוף המבול אל נח עם עלה זית בפיה, והמסר שלה היה כאמור **בפרק שירה** (ובגמרא בעירובין י"ח), שמעדיפה לאכול מזונות מרים על ידי בורא עולם ולא לאכול דבש בידי אדם.

ולכאורה זה ממש כפיות טובה, לאדם שמסר נפשו שבמשך 120 בנה תיבה, והאכיל במשך שנה תמימה ביום ובלילה בלי מנוחה את כל בעלי החיים, ודווקא לקראת הסוף היונה אומרת לו שהיא לא מעוניינת במה שנתן לה במשך השנה!!!! וזה ממש פוגע ומעליב ושובר בן אדם.

וכן דווקא לפני היציאה מהתיבה האריה פוצע את נח ועשה אותו בעל מום כי אחר לו את הארוחה, וזה אחרי שמלך החיות ראה את נח במשך שנה שלימה טורח עבורו. כך שנה יצא מהתיבה נכה, ולכן בניו הקריבו במקומו, וגם יצא מבוזה על ידי יונה, ושוב היה עליו להתגבר על הניסיון ולהתחיל את בניית העולם בשמחה ומתוך אהבה, אבל משהוא נסדק בלבו, ולכן רצה לשמוח בעצמו על ידי היין וגם לשמח אחרים, וכאמור נכשל והתבזה וחם בנו גם הזיקו, לכן לא הצליח לשמוח ולשמח, ולכן למרות צדקותו שהיה צדיק מתחילתו ועד סופו, בכל זאת חסר בייעודו.

ללמדנו, שלפעמים האכזבות הקשות והמרירות הבאה מתוך האכזבות זה בעצם ניסיון מיוחד עבורנו, ועלינו להתגבר על הכאב והאכזבה ולהמשיך במלאכת הקודש כאילו לא הייתה שום אכזבה, ולדעת שזה ניסיון, ובדיקה עבורך!! ולפעמים זה ניסיון בהזדמנות האחרונה שלך שיותר לא יגיעו עוד הזדמנויות, כמו של"נח" כבר לא היה כביכול הזדמנות שלישית!! ונכון זה עדיין זה לא קל, אבל הידיעה מקלה להתגבר על הניסיון, וגם הפירות שבסוף שווים הכל.

ושימו לב למרות האכזבה הקשה שהיה לנח מהנכות שקיבל מהאריה וגם מהפגיעה שהיונה פגעה בו, עדיין בורא עולם נתן לו עזרה ותמיכה מצד אחר ובלתי צפוי שאמור היה לעודד אותו לאזן את קושי הניסיון, וכפי שאמרנו קודם בשם המדרש רבה שהשדים והמזיקים באו אליו בידידות להשתתף עמו בכוונות טובות ונתנו לו עצות טובות ואמתיות, וזה היה אמור לאזן לנח את הניסיון, שיוכל להתגבר על עיצבונו ולהתחיל דף חדש בשמחה למרות הקושי!!!

כי בדרך כלל הקב"ה נותן ניסיון ובו זמנית הוא פותח פתח של תקווה להצלחה ועידוד להתגבר על הניסיון והמצב הקשה!!! רק תנצל את שערי התקווה, ואל תישבר ואל תיכנע חלילה, רק חזק ואמץ ותצליח אמן ואמן.

אהבה וכבוד משפיע גם על רשעים

והנה ראיתי **בנביא** (יהושע פרק ז') שעכן משבט יהודה מעל בחרם ולקח שלל אסור בתקופת משה רבינו וגם מחרם יריחו בתקופת יהושע בן נון, ובגלל חטאו מתו מעם ישראל 36 יהודים רוב סנהדרין ככתוב ברש"י שם, ובורא עולם ציווה את יהושע לעשות הגרלה ונלכד עכן משבט יהודה, ובהתחלה הוא הכחיש, והמצב החמיר עד כדי כך ששבט יהודה שרצו להגן על בן שבטם זלזלו בגורל שעשה יהושע, ובאו להילחם נגד יהושע עד כדי מלחמת אחים.

ושימו לב, שרשע זה שכבר מתו עשרות יהודים צדיקים בגללו לא חזר בתשובה מעצמו, ועד כדי כך המשיך ברשעותו שאפילו הסכים שיהיה מלחמת אחים ושיהודים יהרגו אחד את השני בלי לדעת כמה דם רב בסופו של דבר ישפך, עד כדי כך היתה רשעותו רבה!!!

אבל ברגע האחרון לפני מלחמת האחים אמר לו יהושע: **בני**, תן **נא** כבוד לה' והודאה לה' והגד **נא** לי את האמת, וכי לא מספיק דם נשפך?? וזה מדהים במקום לדבר אתו בנחישות ובקשיחות ובצעקות שהרי יהושע ידע בבירור שעכן רשע ושקרן בכל זאת הוא מדבר אתו ברוך ובאהבה!!!! אבל זה מה שעזר וסוף סוף עכן הודה בחטאו.

ללמדנו שגם לרשע גמור, מילה טובה מתוך רוח ואהבה יכולה לחולל מהפך יותר מאיומים ודיבורים קשים, וכל שכן על ילדינו ותלמידינו.

דבר מבהיל – המשך

את התפילה החשובה - החצי השני של תפילת עלינו לשבח, **"על כן נקוה"** מי חיברו??? כתוב במגלה עמוקות פרשת ואתחנן אופן קלג' שעכן חיבר אותו, ומרומז שמו **בראשי תיבות "על כן נקוה"**.

זה דבר מבהיל ביותר, אותו עכן שהיה רשע היה שמעל בחרם ובא על נערה מאורסה ועוד עבירות כמובא בסנהדרין מה' זכה לחבר תפילה קדושה מאוד הנאמרת בסוף כל תפילה!!!

ולמה?? ואיך זכה לדבר גדול ועצום כל כך?? התשובה היא, כי כשהוא הודה על חטאו בכך הוא מנע מלחמת אחים, כי שבט יהודה הגנו עליו ופקפקו בכוח הגורל, וסיכנו את

חלוקת הארץ על פי גורל כציווי ה', לכן התוצאה של חזרתו בתשובה גרמה לתוצאה עצומה בחשיבותה, ולכן זכה להארה עצומה לחבר תפילה השלמה לתפילת עלינו לשבח שחיברו יהושע בן נון צדיק הדור - דורו של עכן.

ללמדנו, שאם התעוררותך גורמת למהפך אצל חברים ומשפחה, דע לך שאתה יכול להגיע לעליה רוחנית עצומה ממש!! ואני מתקנא בהרב אורי זוהר זצ"ל שזכה בכוח התשובה שלו שזעזע בזמנו את עולם התרבות החילונית בארץ ישראל, להיות ממובילי תנועת התשובה בארץ ישראל משך עשרות שנים, ורבים ואלפים ורבבות חייבים לו את חייהם הרוחניים!!! אשריו ואשרי חלקו!! וגם אתה תתעורר ותשפיע על קרוביך וחבריך ומכריך ותזכה גם אתה לאור גדול אמן ואמן.

מבול היה או לא היה בארץ ישראל

תהום אבל בכל זאת המים נשפכו מארצות אחרים לארץ ישראל.

אומנם פשטות הגמרא לכאורה סותרת את דעת הרמב"ן, שלפי דברי הרמב"ן מה הקושיה על ר' יוחנן איך מתו כל מי שחי בארץ ישראל אם לא היה מבול, הרי לדברי הרמב"ן השאלה לא מתחילה כי הם מתו על ידי הצפה וטבעו מהמים שעברו את גובה ההרים הגבוהים??? אלא מזה שהגמרא עונה שמתו מאויר רותח - הבלא, סימן שאכן המים לא נשפכו לארץ ישראל.

ואם כן התחדש לי חידוש עצום שהיה כאן נס עצום בעוצמתו יותר עוצמתי מגודל קריעת ים סוף שכאן המים עמדו

יש מחלוקת בגמרא (בזבחים קי"ג) האם היה מבול בארץ ישראל, ולדעת רב יוחנן לא היה מבול בארץ ישראל. ושואלת הגמרא לדעת ר' יוחנן הרי כתוב שכל בעלי החיים מתו והרי בארץ ישראל לא היה מבול אם כן כל מי שחי בארץ ישראל היה אמור להישאר בחיים??? ועונה הגמרא: שכל מי שחי בארץ ישראל מת מההבל של החום של המים הרותחים והגופרית שהיו במים שהציפו את העולם.

והנה ברמב"ן בפרשת נח ובעצם כדבריו כתוב בפרקי דר' אליעזר ל"ב וכן מוכח במדרש רבה, שכתב שבארץ ישראל לא ירדו גשמי מבול וגם לא נפתחו מעינות

מיד מתו מההבל והחום, ואם כן אנשי ארץ ישראל ראו נס מדהים ועוצמתי כזה, איך זה שהם לא חזרו בתשובה ואמרו יש מנהיג בעולם ומי כה' אשר בידו כל חי ובכוחו לפעול כרצונו ואין מעכב בידו, ואנחנו נשמח להיות מעבדיו כי זכות להיות עבדים למלך גדול ונשגב!!!

אלא התשובה פשוטה היא, הנה לנו שוב דוגמא וראיה ברורה שרשעים אפילו על פתחה של גהינם לא שבים בתשובה, כי יצרם גדול ולא נשבר מכל מחזה, לא מחזה מפחיד ולא מחזה מרומם ומדהים של נס בלתי נתפס!!! אלא פשוט אטימות!!!

כחומה בלי שקפאו וזה היה מסביב לכל ארץ ישראל מכל הכיוונים זה פשוט מחזה אדיר של נס בלתי נתפס!!!

ושוב חיפשתי מקורות לדברי וראיתי ברד"ל בפירוש פרקי דר' אליעזר (ל"ב) בשם הזוהר (ויקהל קצ"ז א') כדברי שאכן היה כאן נס עצום שעמדו המים הרותחים כקיר וכחומה מסביב כל גבולות ארץ ישראל!!!

ואם כן יוצא דבר מדהים יותר, שאנשים שגרו בארץ ישראל הרי בפשטות לא מתו מיד מההבל שהרי כתוב שאנשים נסו וטיפסו על ההרים הגבוהים, סימן שלא

וזה קורה לאדם בזמן שהוא חוטא יכול לעבור מול עיניו כל דברי המוסר שלמד, ולזכור את כל ההבטחות והתפילות שהתפלל וקיבל על עצמו לא לחטוא והוא כמו מכור ממוגנט נדבק בעיניים פקוחות לחטא!!!! אז נקבל על עצמנו לא להגיע למצב נורא שכזה שכביכול אין לנו כבר שליטה על הגוף שלנו, אלא נברח מכל חטא ונסגור את כל שערי החטא וגרורותיו, ובעזרת ה' נצליח להתעלות באמת ובתמים ולהתקדש אמן ואמן.

וישלח את הערב ויצא יצוא ושוב

כתוב בגמרא (סנהדרין ק"ח): טענה ניצחת טען העורב לנח: אתה שונא אותי כמו שבורא עולם שונא אותי, שהרי מן הטהורים לקחת 7 זוגות ומהטמאים רק זוג אחד, אז למה לא לקחת ושלחת אחד מהשבעה??? שהרי אם תשלח אותי ואמות על ידי שיפגע בי שר של חמה או שר של צינה נמצא העולם חסר בריה!!!

וכי את בן זוגי אתה רוצה?? ענה לו נח: **רשע!!!** וכי אני כמוך, ששימשת בתיבה?? הרי במותר לי נאסרתי כל שכן בשל אחרים!!! ולכאורה טענה טובה ענה לו נח!!! אבל יתכן שהעורב חשד בנח שיעשה כן לאחר שיצאו מהתיבה, ואם כן מה תשובת נח לעורב??

ואולי אכן נח באמת שנא את העורב כי העורב שימש בתיבה, ולכן לא היה אכפת לנח שימות העורב בחוץ ושאשתו תסבול מבדידות כי גם היא חטאה, אבל נח חיפש עילה לצעוק על העורב, וכאן הייתה לו הזדמנות מצוינת!! ובעצם מדוע חשד העורב בנח בכוונות רעות של עבירות חמורות??

ויתכן שהיות והעורב ראה שחם בנו של נח קלקל ושימש בתיבה לכן חשב שכולם צבועים ומתוך כך בא לחשוד גם בנח בכל דבר האסור. ואם חם שימש ראשון לפני הכלב והעורב יתכן שמתוך כך התיר העורב לעצמו לשמש בתיבה למרות האיסור, אבל נח צעק עליו שהוא רשע, כי הוא חשד בכשרים!! שהרי חם ששימש בתיבה נענש באופן בולט שנהיה מכוער בבת אחת, ואילו נח נשאר במראהו ולא התכער (אבל על טענתו הראשונה אכן טען העורב כראוי נגד נח וכדברי הגמרא).

ויתכן שהעורב יש בו טבע אכזרי שמתאכזר אפילו לבניו, כי חשד בנח שרוצה לשלחו בכדי שיקח את אשתו, ומי שחושד רע על צדיק!! (ואולי גם על בינוני) זה מגיע מתוך רוע ואכזריות ומביא לידי מידת אכזריות גדולה יותר, עד כדי כך שיתאכזר גם לבניו, מלבד מה שאמרו חז"ל החושד בכשרים לוקה בגופו!

ובעצם כך מתנהג כל פושע בעל עבירה, הוא נתלה באיזה אחד ממשפחת רבנים או אפילו רב שיצרו הגדול הכשילו וסרח וחטא, ומזה הוא מקיש על כל הרבנים שהם צבועים, ומתוך זה הוא מתיר לעצמו לחטוא, כי גם הרבנים צבועים וחוטאים למרות האיסור, וכך דרכו של יצר הרע להתיר איסורים כי אם בארזים נפלה שלהבת מה נענה אנו אזובי הקיר!!!

ועל זה מגיעה צעקה גדולה אפילו מהאדם הכי נח!!! רשע!!! וכי אני כמוך!!! תפסיק לזרוק בוך על הרבנים בכדי להתיר לך כל דבר אסור, "רשע! ולכן אל תנסה לשמוע דברים רעים על רבנים, ואם שמעת, עליך להתחזק בקיצוניות, שהרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מהיין, וכ"ש ברב שסרח, אבל אם תהנה מהשמועה ותפטיר מהשפה ולחוץ "אוי וי" וה' ירחם, ותנסה לברר עוד פרטים

במקום להתחזק, דע לך שאתה שבוי בידיו של היצר שיתיר לך כל דבר אסור,
ראה הוזהרת!!!

ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויפף שלח את היונה מן התיבה

המפרשים שואלים, מדוע נח בדק מספר פעמים מה המצב והאם אפשר כבר לצאת מהתיבה, הרי ממילא הוא לא יצא בלי ציווי מיוחד של בורא עולם, כפי שכתוב בהמשך הפסוקים (ח' ט"ז) "וידבר אלוקים אל נח לאמר: צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך"??? וגם קשה שהרי נח היה עסוק כל רגע פנוי לחסד - להאכיל את כל בעלי החיים שבתיבה, ודקה של איחור בהזנת האריה גרמה לו נכות, אז מאיפה לו זמן פנוי לבדוק מה חדש בעולם??

אלא ייתכן, שלמרות שהיה מוטל על נח להתעסק בין כתלי התיבה רק בחסד 24 שעות, בכל זאת היה לו צימאון עז להתפלל וללמוד תורה, ונכון שבתיבה היה אסור בגלל הריח של הבהמות והזבל, או שלא היה זמן להתפלל וללמוד כפי שלא היה זמן לישון, בכל זאת היה לו צימאון עצום, כי איך אפשר שנה שלימה בלי תפילה!!! ואיך אפשר שנה שלימה בלי תורה!!!! איך זה אפשרי??? זה ממש לא היה נח לנח!!!!

לכן לנח בער לבדוק מה קורה בחוץ, האם העסק נרגע, האם כבר אפשר סוף סוף להתכונן לתפילה וללימוד תורה, וכידוע חלק מההכנות לתפילה זה להתכונן נפשית לתפילה וללימוד!!! כדברי המשנה (בברכות פ"ה) חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת קודם התפילה. ובשביל בדיקה חשובה זו שגזלה מזמנו הדחוס, היה עליו להתפרע במהירות יתר להספיק מהר יותר מהרגלו וכך התפנו לו מספר רגעים עבור הבדיקה.

ללמדנו, שגם אם אתה אנוס וכאמור במאמר קודם, ולא מסוגל ללמוד ולהתפלל, לפחות שיכאב לך ותשתוקק להגיע לתפילה וללימוד!!!! ואל תתייאש לנצח מהתחברות לתורה ולתפילה, אלא תבכה שכרגע אתה תלוש ממקור החיים ותשאף באמת למצב שתתחבר, וככה באמת תגיע לזה בסופו של דבר.

כי הנה נח שהיה כולו קודש צדיק תמים, מציל עולם בחסד, כל כולו בלי

מנוחה, בכל זאת לא היה רגוע בתוכו ובדק האם אפשר לחזור ולהגיע כבר למצב של תפילה ולימוד תורה.

אז אנו שאיננו צדיקים גמורים וממש לא תמימים, וגם לא עסוקים כל זמננו בחסד ובמסירות נפש, אז כל שכן שחייבים אנו לשאוף ולהתחנן בכל ליבנו שנזכה להגיע כבר לשערי תורה ושערי תפילה, וכל הזמן ננסה לראות האם כבר אני מתחיל להתחבר, ובעזרת השם אתה תנסה ותתחיל ובורא עולם יעזור לך מאוד להתעלות ולהתחבר אמן ואמן.

השיר של שבת - יונה מצאה בו מנוח - האם הכוונה ליונה ששלח נח?

הזית המר, כמובא בפרק שירה ובגמרא בעירובין (י"ח), שמעדיפה לאכול מזונות מרים על ידי בורא עולם ולא לאכול דבש בידי אדם.

אלא יתכן למנוחה השלימה שהייתה ליונה לאחר שבוע שאז היא יצאה ולא שבה להתיבה ואז אכן בשבת הייתה לה מנוחה שלימה ושמחה, כי ביום שישי היה עליה לעוף דרך ארוכה (מאזור הרי האררט) מהתיבה לארץ ישראל שרק שם היו עצים חיים.

אבל לא רק ליונה הייתה מנוח, אלא גם לנח ולכל אשר עמו בתיבה, וכדברי המדרש רבה (שיר השירים א' סו' ד') וילקוט שמעוני (שמות כז' רמז שעה') דבר אחר: "עיניך יונים" אמר הקב"ה למשה עם ישראל דומה ליונה, כיצד? כשהיה נח בתיבה כתוב "ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית"

אמר ה' מה היונה הביאה אורה לעולם,

בתיקוני הזוהר (כא' דף נד, ב') כתוב "ותבוא אליו היונה לעת ערב", הכוונה לערב שבת, (וכן כתוב בזוהר (חיי שרה קפא, ב כלפי אליעזר), ולא כהיעב"ץ שכתב שזה היה בשבת, בספרו (מגדל עוז ח"ג) בסידור בית יעקב).

ולפי זה מובן היטב שנח לא רצה לשלוח את היונה שתעבוד עבורו בשבת בגלל מצוות שביתת בהמתו - וכל בעלי החיים,

לכן שלח אותה לפני שבת בכדי שהיא תגיע חזרה ממסעה הארוך עד ארץ ישראל שמשם קטפה את העלה זית, ויסתיים מסעה קודם השבת, כך תנוח היונה ביום שבת ממסעה הקשה.

אומנם חזרתה של היונה לתיבה ממסעה למרות המנוחה שתהיה לה בשבת ממסעה, הרי שעדיין היה לה צער מכך שהיא נזקקת שוב להתפרנס מנח ולא ישירות מהקב"ה,

כפי שאמרה היונה כשהביאה את עלה

שקרב ממש, כבר גורם שמחה בלב, ומנוחת הנפש, ומהות השבת היא מנוחת הנפש ותקווה טובה ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי עולם הבא.

אף אתם שנמשלתם כיונה הביאו שמן זית והדליקו לפני שנאמר "ואתה תצוה".

שעצם הידיעה על הסוף של הסבל

אגב יש 2 גרסאות מתי נפצע נח מהאריה ולמה?

פעם אחת איחר נח? (והאם היה זה בזמן שהתעכב כששלח את העורב או את היונה? הרי כשמתרגלים עובדים מהר יותר ושילוח היונה היה בסוף שנת המבול ויל"ע).

ואילו על המדרש תנחומא בפרשת ואתחנן קשה שנכון שבתובה לא ניזוק נח אולי מחמת הטענות שכתבתי קודם, אבל בכ"ז מדוע בלי סיבה נח ניזק בצאתו מהתיבה, והרי לא יאונה לצדיק כל רע? ושלוחי מצווה אינם ניזוקים לא בהליכתם למצווה ולא בחזרתם מהמצווה? ומדוע האריה ינהג בו בכפיות טובה בפרט שלא אחר לו אפי' פעם אחת?

ויתכן שה' בכוונה הכשיל את נח שיתאחר פעם אחת לאריה ושהאריה יכיש אותו ויעשהו בעל מום, או ביציאתו מהתיבה הקב"ה בכוונה שלח את האריה לפצוע את נח.

כי יתכן שהקב"ה רצה שנח יתבונן במצב שרע שקרה לו, כפי שנח התבונן בציווי של ה' שציווהו להכניס 7 מכל בהמה ועוף טהורים לעומת זוג בלבד מהלא כשרים, מכך הבין נח שעליו להקריב אותם לקרבן לאחר המבול, כך הבין נח

כתב המדרש תנחומא (נח ט') תדע לך שלא טעמו טעם שינה שאמר ר' יוחנן בשם ר"א ברבי יוסי הגלילי פעם אחד התעכב נח לזון את הארי הכישו הארי ויצא צולע, שנאמר "וישאר אך נח" אך שלא היה שלם, אומנם בתנחומא בפרשת אתחנן וכן במדרש רבה (בראשית ל' ו') רבי פנחס בשם רבי יוחנן בשם ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי אומר נח כשיצא מן התיבה הכישו הארי ושברו ולא היה כשר להקריב קרבן והקריב שם בנו תחתו.

ובעצם על כל מדרש יש לכאורה קושיה, על המדרש תנחומא הראשון יש קושיה הטמונה בעצם בדברי התרגום תנחומא שה' הבטיח הגנה לנח בתיבה ומדוע יכל האריה לפגוע בנח למרות שאיחר לו את ארוחתו? וגם אם האריה שהיה בתיבה היה חכם היה מבין שנח אם יהיה בעל מום יקשה עליו למהר ולא לאחר שוב את ארוחתו הבאה שתלויה בו?

וגם מדוע קרה שנח איחר הרי נח ובניו לא ישנו כל אותה שנה וממילא היה היה כמו שעון שוויצרי כפי שאכן היה כך כל השנה שהאכילו בלי לאחר אף פעם, ומדוע

מהתיבה קרוב יותר לאריה והאריה עבר ממנו להכות רק את נח, שמזה הבין נח שה' רוצה שרק שם יקריב?.

ולמרות שנח הפסיד את הקרבת הקורבנות, ולמרות שהרגיש כפיות טובה מהאריה שהכישו על איחור חד פעמי, או שסתם פגע בו ביציאה מהתיבה, בכל זאת הקב"ה ברחמיו הכיר לו טובה על עמלו בתיבה וטיפולו בכל בעלי החיים, בכך שהקב"ה התיר לו הריגת ושחיטת בעלי חיים לצורך אכילתו, דבר שהיה אסור עד המבול, וזאת כהכרת הטוב לנח על עמלו הרב בבעלי החיים שהצילם מהמבול במסירות נפש ממש גם כשהיה צולע וחולה.

וגם הקב"ה הוכיח לנח שחפץ דווקא בתפילתו ולא בתפילת ילדיו, שלכן הצטנן נח וגנח וירק דם בכדי שיתפלל "הוציאה ממסגר נפשי", כדברי המדרש שם, ותפילה כנגד הקורבנות נתקנה, ואולי זה שימח אותו כי הקב"ה כשנותן סטירה יודע לתת גם לטיפה בכדי לעודד את האדם הצדיק.

שה' מעוניין שהטוב והכשר מבניו יקריב ולכן בחר בבנו שם שיקריב במקומו, ואילו אם נח היה תמים היה מקריב בעצמו כפי שציווהו ה' ולא ע"י שליח, כי מצווה בו יותר מבשלוחו.

רק עדיין צ"ע מדוע לא ציווה על כל בניו שיקריבו הרי היו קורבנות הרבה, מהיכן הבין שרק אחד יקריב? ולמה רק שם? הרי משמע שרק בסיפור של כיסוי נח כשהיה שיכור רק שם רואים ששם יזם מעשה טוב לקרה ליפת לעזור לו, ואולי זה רק מגלה ומוכיח את היראת שמים של שם שהייתה ידועה קודם, או שרק שם למד תורה עם אביו נח לפני המבול, ולמרות שהיה על נח לבנות תיבה במשך 120 שנה בכל זאת שם בלבד התעקש ללמוד תורה עם נח בשעות הפנאי וגם חזר על תלמודו כל זמן פנוי, ולכן זכה להקים ישיבה ראשונה בעולם "ישיבת שם ועבר".

(ודוחק לפרש שבנו שם גם הוא אחר פעם אחת לתת אוכל לאריה והאריה לא פגע בו ורק בנוח פגע, או ששם יצא

ויזכור אלוקים את נח

את 150 ימי תפילה בלי ישועה אבל באמונה תמימה

ניסיון קשה ומיוחד היה לנוח אחרי הפסוק "וישאר אך נח" שנכתב לאחר 40 יום של המבול עוד לפני שנכתב שהתגברו המים 150 יום, והנה מהמילה "אך נוח" דרש רש"י שיש **דעה במדרש** שנוח היה נכה מהאיחור בהאכלת האריה, בכל זאת למרות הנכות נח מיהר

להאכיל יומם ולילה כפי שהספיק בזריזות בהיותו בריא ושלם, ובעצם בלי לאחר רגע רק במאמץ עילאי קשה יותר של נכות כואבת.

(כמו קושי השעבוד שעם ישראל בסוף גלות מצרים הפסיקו לתת להם תבן ללבנים שבנו עמם לפרעה, ולמרות שלא קיבלו תבן באכזריות חייבו אותם להספיק לבנות כמו הכמות שהספיקו בזמן בו ניתן להם התבן), ואם תטען שלנח לא הייתה ברירה כי נח לא רצה סט של מכות ונשיכות נוספות מהאריה או מבעל חיים טורף אחר, זה לא טענה כי יכל לצוות את בניו שיתאמצו יותר במקומו והם יתנו לטורפים, וכך נהג נוח להתאמץ מעל הטבע והיכולת בכאבי תופת במשך כ-300 יום (אם נפרש שמיד אחרי 40 יום של המבול נהיה נכה, והמבול היה שנה של 365 יום).

ואולי בזכות המסירות נפש אז **"ויזכור אלוקים את נח"**, וכפי שכתב רש"י **"ויזכור אלוקים"** - זה השם מדת הדין הוא ונהפכה למדת רחמים ע"י תפילת הצדיקים, ורשתת של רשעים הופכת מדת רחמים למדת הדין, שנאמר (בראשית ו) וירא ה' כי רבה רעת האדם וגו' ויאמר ה' אמחה והוא שם מדת רחמים.

ומדוע רש"י הזכיר תפילת צדיקים ולא הזכיר חסדי נח שמסר נפשו להאכיל בנכות גופנית כואבת בזריזות, שהרי כלפי זכות בעלי החיים שבתיבה פירט רש"י שה' זכר זכותן שלא שימשו בתיבה ולא קלקלו דרכם לפני המבול?

ונראה שאין לדמות קושי העבודה הקשה של נוח, לקושי הגדול לנוח שסבל מרורים מכאבים, ולמרות זאת לא היה לו מנוחה לרגע אלא היה חייב להמשיך לפעול ולעבוד בזריזות מתוך גניחות ושאגות כאב כביכול, ונח מתפלל לה' שירפא אותו, אבל ה' לא ריפא אותו במשך כל ה-300 יום או עכ"פ כל מחצית השנה עד שיצאו מהתיבה, וגם אז יצא נכה שלכן בנו שם הקריב קורבנות ולא נח בעצמו.

וכאמור היו ניסים בתיבה מעל הטבע, בלי שינה, ויתכן גם בלי מים לפי מה שכתבתי בעניין, ומזון של שנה שלא מרקיב, בקיצור כל הניסים שפירטתי במאמר מיוחד **"עשה לך תיבת עצי גומר"**, וגם נח קיבל הבטחה מה' על שמירה לו ולכל הנכנסים לתיבה, ובכל זאת נוח מתפלל מעומק לבו וגופו המרוסק יום יום וה' לא מרפא אותו, ונוח לא מתייאש ככה התפלל יום יום!!

"כי רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו", אז כל עוד שנוח לא התרפא בוודאי המשיך להתפלל ולייחל לרפואתו מה', ונוח קיים מתוך אמונתו ומתוך יראת השמים שלו, את מה שאומרים כל יום **"קווה אל ה' חזק ואמץ לבך (ושוב) וקווה אל ה'"**, שגם כשלא רואים ישועה חייבים להתחזק עוד יותר לקוות לה' בלי לפקפק בכוח ה', ואולי בזה נוח תיקן את מה שהגדירו רש"י בתחילת המבול **"מאמין ולא מאמין"**.

ולכן בכוח התפילות של נוח המיוחדות וכאמור, בזה זכר ה' את נוח, כי כלול בעוצמת התפילה כל חסדי נוח והבטחת ה' להגנה, ובכל זאת נוח מתפלל לישועה בלי להישבר באמונה תמימה גם שלא ראה את הישועה.

ואכן לא בתפילה הראשונה של נוח מיד ה' זכר את נוח לטובה, אלא כמשמעות הפסוקים שנוח נפצע מיד לאחר 40 יום הראשונים, ורק לאחר 150 יום של התגברות המים רק אז כתוב שה' זכר את נוח, ומשמע שעברו 150 ימי תפילה בלי ישועה אז מעוצמת הניסיון והאמונה ה' זכר את נוח והתחילו המים לשקוע לקראת סיום המבול.

כל רומש על הארץ למשפחותיהם יצאו מן התיבה

ולכן נראה שדווקא הם יצאו מהתיבה כי בתיבה היו ניסים וכאמור, ולכן הם חיו יותר מ-12 חודש, וכוונת ר' יוחנן שהם יצאו לא בגלל שהם צריכים לחיות, כי באמת כבר עבר זמנם, אלא יצאו בגלל משפחותיהם, וצורך המשך קיום משפחתם, ומיד אחרי היציאה ולידת הצאצאים הם מתו.

ולכן שינה ר' יוחנן מלשון הפסוק וכתב משפחותם כי רצה להגיע לדרשה של "ולא הם", אמנם היות וכתוב "משפחותיהם" יש במשמעות להיפך - הם ולא משפחתם.

אלא ר' יוחנן מסביר שמילה זו חריגה בתורה כי בדרך כלל כתוב "למשפחותם", ולכן לוקחים את המילה ומחלקים אותה כאילו היא מורכבת מ-2 מילים, במשפחותיהם שכאילו כתוב גם "הם" וגם "למשפחותם", והמשמעות אכן שהם

בגמרא סנהדרין (ק"ח) כתוב אמר רב יוחנן "למשפחתם ולא הם", ובספר באר שבע כתב שלא מובן מה כוונת ר' יוחנן בדיוקו, והמהרי"ץ חיות שם מבאר זאת על פי הגמרא (חולין נ"ח) שבעל חיים שאין בו עצם חי רק עד 12 חודש, אם כן התולעים שנכנסו לתיבה היו צריכים למות בתיבה וממילא רק בניהם יצאו, וזוהי כוונת ר' יוחנן משפחותם ולא הם, כי אם לא היו נולדים להם צאצאים בתיבה, לא היה להם המשך.

אמנם הקשה מדוע שינה ר' יוחנן ואיך שינה מלשון הכתוב שכתב "למשפחותם" במקום הכתוב בפסוק "למשפחותיהם"? וגם הקשה שזה היפך הלימוד הרגיל בגמרא, לדוגמא בב"ק דורשים "הם ולא ולדותיהם", והרי כאן זה להיפך "ולא הם"? ומצד שני הרי היה אסור לשמש בתיבה, ואיך נולדו לתולעים, וכי נח ידע לקחת רק תולעת מעוברת עם תאומים בבטנה זכר ונקבה??

ממה שהצטבר מאנשים שמתו לפני זמנם, או שנחתך להם אושרם ועושרם בגלל חטאים שעשו, ואת זה הוא מוסיף לאנשים ענווים וצדיקים, כפי שמצאנו (בילקוט שמעוני תהילים רמז תתמ"ג), שדוד המלך קיבל 70 שנות חיים מאדם הראשון.

וייתכן שכמו שהקב"ה מוסיף לצדיקים ענווים ייתכן ומוסיף גם כשיש צורך למשפחה, כגון אם האבא מחזק את הילדים בתורה ויראת שמים, ואם הוא ימות הם יחלשו חלילה, או יותר גרוע מכך יצאו לתרבות רעה, לכן בורא עולם משתמש בכוח של "למשפחותיהם" ומאריך חיים לאבא או לאמא.

בעצמם יצאו אבל בכל זאת הם לא יצאו בזכות עצמם אלא למטרת המשך משפחתם.

ולמה היה חשוב לתורה להדגיש זאת, שהם חיו רק בשביל מטרת המשך המשפחה שלהם?? וכי את כל הניסים הגדולים שהיו בתיבה וכאמור קודם, האם את כל הניסים הגדולים התורה כתבה לנו???

וייתכן שהתורה באה ללמדנו, שלפעמים אנחנו חיים בניסים רק למען המשפחה שלנו, ואילו לנו עצמנו אין זכות קיום!! או שעבר זמננו, והמשמעות של זה היא, שלפעמים אדם תם זמנו שנגזר עליו לחיות או ליהנות מחיי עושר אושר ושלווה.

אבל לבורא עולם יש שנים מיותרות

לכן, אבא יקר אמא יקרה, אח אחות ובן משפחה יקר, תתחזק ותחזק את משפחתך כך שיהיה לך סגולה אמיתית לחיות גם בעת צרה וסכנה וגם כשתמו ימי חיך, כי החיזוקים שלך למשפחתך נותנים לך המשך חיים, וגם תזכה לזכות לשפר את איכות חיך לחיי אושר ועושר אם לא רק בזכותך אז זה יהיה גם בשביל משפחתך.

אבל ברור שאל תהיה גורם מקלקל שאז תוסיף סיבה למה לקצר לך את החיים, שיקחו אותך מהר בכדי שלא תקלקל את משפחתך, ודע לך שהילדים היום לא טיפשים הם יודעים אם אבא ירא שמים או בעל עבירה, אז "ובחרת בחיים" ועלה והצלח אמן ואמן.

ויבן נח מזבחה לה'

"ויעל עלת במזבחה, וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר ה' אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם, ולא אסף עוד להכות את כל חי".

לכאורה מה ההתפעלות של בורא עולם והתלהבות מהקורבנות, הרי זה היה צפוי שנח יקריב קורבנות, שהרי לא לחינם ציווה אותו בורא עולם שיכניס מבעלי החיים הטהורים 7 זוגות לעומת שאר בעלי החיים שאינם טהורים שמהם הכניס רק זוג אחד???

ונראה לתרץ, שהרי התיבה נחה בהרי אררט שזה באזור ארמניה, ומשם צעד נח כשהוא נכה ברגלו מהפגיעה שפגע בו האריה, וככה נגרר עם בהמות עד ירושלים למקום המזבח הראשון של אדם הראשון באבן השתייה.

ולא נשכח, שנח בעצמו היה פסול מלהקריב (מדרש רבה) כי היה בעל מום, ובכל זאת הוא בעצמו התעקש לצעוד ולהקריב ולא אמר לבניו לכו במקומי כי אתם המקריבים.

וגם לא נשכח שהוא גם היה פגוע ממה שפגעה בו היונה שהעדיפה לאכול מרורים ולא את הדבש שלו, ואולי גם היה פגוע מכך שהאריה פצע אותו בלי התחשבות במאמציו הרבים ביום ובלילה, ובכל זאת נח התאמץ לעשות את המקסימום ולבוא ממרחקים בגופו ולהיות נוכח בהקרבה.

וזה שווה התפעלות, כי נח לא התחמק מחמת האונס, ולא הקריב בסמוך לתיבה רק לצאת ידי חובה, אלא חיפש שלימות מצדו, וגם שבמציאות זה לא שלימות שלו, כי לא הוא זה שהקריב, לכן, **"וירח השם"** הבטיח לו השם שלא יסיף לקלל ולהכות, כי השקעתו והתאמצותו של נח שמחה מאוד את ה'!!!

ללמדנו, גם כאשר הדברים הטובים שרצית לא יוצאים מושלמים כפי שרצית בכל הלב, והדברים השתבשו ועוד דווקא ממש לקראת ביצוע הדבר הטוב, אל תישבר ואל תפעל ביאוש ובלי חשק - העיקר לצאת ידי חובה, אלא תמשיך לפעול כאילו הכל מושלם, גם אם באמת זה לא מושלם!!! כי לבורא עולם הכי חשוב זה הלב והרצון, ככתוב **"וירח השם"**.

אז קדימה לעבודת ה' בלי וויתורים ובכל מצב, וכמו כן אם למשל קיבלת על עצמך 40 יום קדושה, אז גם אם נפלת ונכשלת וזה כבר לא מושלם תמשיך כאילו זה מושלם, ובעזרת ה' תצליח להשלים 40 יום ויותר רק חזק ואמץ אמן ואמן.

מיד אחרי המבול

אזהרה לא לרצוח ולא להתאבד

וכל כך למה?? מדוע מיד אחרי המבול הקב"ה מזהיר על איסור רציחה והתאבדות?? **שאנשים** טיפשים לא יחשבו לרגע שלבורא עולם הכל יכול, קל בעיניו חיי אדם, ולכן הרג את כל יושבי תבל, כביכול ידו קלה על ההדק!!! **ממש** לא, לכן מיד אחרי המבול, בורא עולם מזהיר באופן חד וחלק על איסור רצח אפילו של בן אדם אחד!!

ולא רק, אלא בורא עולם מזהיר גם האיסור החמור להתאבד!! כי לבורא עולם כל נפש חשובה כעולם מלא!!! **ועונש** המבול היה להרוג את כל יושבי תבל, זאת למרות אהבת בורא עולם לכל נפש, ולכל יצור אנוש, אלא פשוט לא הייתה ברירה!! כי השחית כל בשר את דרכו!!! ומאה עשרים שנה (ויש דעה 300 שנה) בורא עולם מזהיר על העונש, ואפילו הדגים להם בהצפת שליש עולם בימי אנוש, ולא עזר, לכן בלית ברירה ובכאב גדול בורא עולם מחק את העולם, ובנה אותו מחדש!!

לכן יהודי יקר נצל את אהבת ה' לכל יצור אנוש וכל שכן לכל נפש יהודי, ושמור על נפשך והתחזק לאהוב את ה' ולדבוק בו באהבת ה' ולקדש שמו תמיד!!! וגם אל תשכח שכתוב שהמבול הגיע כי השחית כל בשר, והכוונה שהוציאו שז"ל רח"ל, וזה כמו רצח!!! לכן הגיע המבול, ועלינו להיזהר מאוד בזה לא להשחית, ולא לראות מראות אסורות הגורמות לנו ליפול ח"ו.

ויטע כרם

למה נעשו ניסים שנח ישתכר ויתבזה?

ביום שנח יצא מהתיבה כבר נטע כרם ובנס זה הוציא פירות בו ביום ובו ביום עשה ממנו יין והשתכר, אבל דבר ראשון שעשה עם יציאתו מהתיבה, הוא הלך דבר ראשון עם כל הקורבנות מהר האררט לירושלים כמובא **במדרש** (בראשית רבה לד-ח) במזבח הגדול בירושלים, ושם בנו שם הצדיק הקריב את כל הקרבנות, ובפשטות היה נס שהספיקו באותו יום להגיע מארמניה לירושלים, (אך לאבן עזרא הוא הקריב בהר אררט).

ופלא שנעשה לו נס גם לצורך שתיית היין בו ביום, כביכול הקב"ה היה מעוניין שנח ישתכר?? **ואולי** יתכן שנח השתכר לאחר יציאתו מהתיבה, כי לבו כאב שלמרות כל מסירות נפשו להחיות כל חי, בכל זאת תוך כדי מצוות קיום העולם הוא נפצע מהאריה ששבר את רגלו של נח כי איחר מלהגיש לו אוכל, או מיד ביציאתו מהתיבה, ונהיה בעל מום שנפסל להקריב את הקורבנות.

ואומנם אין אדם מתקנא בבנו, שכתוב ששם היה זה שהקריב את הקורבנות במקום אביו נח, אבל עדיין כאב לבו שאחרי כל המאמץ הוא כביכול נדחה ונפסל מלהקריב את הקורבנות, וצער הפסד רוחני על זה באמת יש להצטער מאוד מאוד!! **ואולי** הקב"ה למרות צדקות נח ומסירות נפשו להחיות כל חי בתיבה בלי שינה, בכל זאת הקב"ה גרם שנח יפצע ויפסל וזאת למרות שהיה עוסק במצוה בשליחות ה'.

ויתכן כי הקב"ה רצה שנח יכיר שהעתיד הרוחני של העולם יהיה בבנו שם ולא בשאר בניו, ולכן הקב"ה גרם לו להשתכר, ובו ביום ידע ששם הצדיק הראשון לדבר מצוה וממנו יצא עם ישראל לעומת יפת וחם שלא היו בדרגתו של שם, כפי שנח הבחין ובירך את בניו לאחר שהתגלה ערום.

וקודם בד"ה "ויזכור אלוקים את נח - את 150 ימי תפילה בלי ישועה אבל באמונה **תמימה**" כתבתי הסבר נוסף, שה' רצה בתפילת נח ובאמונתו התמימה שלמרות ההבטחה על ההגנה ולמרות הניסים שהיו בתיבה ה' לא ריפה אותו ונח המשיך להתייגר ולעבוד להאכיל את החיות במסירות נפש כפולה, ובכל זאת נח לא התייאש אלא המשיך לקוות ולהתפלל לה' מעל 150 יום, ככתוב "רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו".

וירא חם אבי כנען את ערוות אביו

כתב רש"י שחם סירס את אביו, ואמר לאחיו הרי אדם הראשון היו לו שני בנים ואחד מהם רצח את אחיו בגלל מריבה על ירושה, ואנחנו כבר 3 בנים מדוע רוצה אבינו להוליד עוד ילד רביעי, הרי גם ככה נקבל פחות מחצי עולם.

וראיתי בשם ראש ישיבת פונבז' **הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל** שאכן לא בגלל טענה זו סירס חם את אביו, כי לא ראינו את בני קין רוצחים בגלל ירושת העולם למרות שכך פעל אביהם, אלא היות וחם היה הירוד והפחות בערכו מול שני אחיו המושלמים, לכן לא רצה חם שייוולד לאביו עוד אח שיהיה יותר שווה וערכי ממנו, ולכן חם סירס את אביו.

ויתכן להוסיף לדבריו, שעל כן כתוב חם אבי כנען, שחם ראה שגם בנו כנען פחות הוא ירוד הוא מאחיו שם ויפת ובניהם, לכן דאג לא רק לכבודו אלא גם לכבוד בנו, ובפרט שראה שממנו יצאו צאצאים מקולקלים כמוהו לכן לא טרח לתקן את עצמו ואת הדורות הבאים אחריו, אלא הרס לאביו שלא יוכל יותר להוליד עוד ילדים.

ולא פלא שהעונש היה מידה כנגד מידה, שהוא רצה על ידי חטא לדאוג כביכול לכבודו ולכבוד צאצאיו, לכן נגזר על צאצאיו להיות עבדים ומושפלים ונבזים בשפל האנושות עד עצם היום הזה.

לעומתו היה שם הצדיק, ששם התאמץ יותר מיפת כי הוא תכנן 2 צעדי זהירות כמפורט בתורה, ללכת הפוך עד שהגיעו לרגלי אביהם, ושלב שני להפוך את הגוף לכיוון גופו של אביהם נוח בכדי לכסותו, אבל אז הראש יהיה מסובב לצד השני, שכך לא יהיה רגע של ראייה בטעות של אביהם נח הצדיק כמצב שהוא שיכור וערום.

והשכר הגדול הוא על האכפתיות לתכנן יסודי שלא יהיה צד של תקלה חלילה גם לא באונס, זה עולם היהדות והתורה לשאוף לשלימות בלי שום פגם, בהתבוננות ובזהירות וכו' כמבואר בספר מסילת ישרים.

ללמדנו שלא מתקנים בעיות ודואגים לכבוד העצמי ושל המשפחה על ידי בעיה חדשה שמעצימה עוד יותר את הבעיה, וכמו אותו צעיר שרצח את חברו כי קלל את אמו, ואמו בוכה לו בעת ביקרה בכלא, אולי באמת נלחמת על

כבודי אבל בצורה שנלחמת על כבודי ריסקת את כבודי לחלוטין יותר גרוע
מקללת חברך, שהרי כולם מצביעים עלי : הנה האמא של הרוצח!!

ולעבר ילד שני בנים שם האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן

עבר נביא היה וידע שבסוף ימי בנו **פלג** בעצם במותו יהיה דור ההפלגה, אולם בחייו של פלג בנו לא היה פילוג בין תושבי העולם, ובנו השני של עבר נביא היה **יקטן** שהיה מקטין את עצמו.

ואולי היות **ושם** ונינו **עבר** היו ראשי הישיבה הראשונה בעולם, הם כבר קבעו במסמרות שאין מחלוקת ופילוג בחייהם, ורק לאחר מותו של בנו בכורו כביכול היורש.

וגם חייב ענווה, ולהקטין את עצמו, כי כך אין פילוג בין ראשי הישיבה, וגם זוכים לגדר תלמידים גדולי עולם, כמו יעקב אבינו שלמד וצמח בישיבה זו.

ובדרך דרש אפשר להוסיף, שלא מצאנו שפלג ויקטן בניו של הצדיק עבר למדו בישיבת אביהם, ואם זה נכון, יתכן **שיוקטן** היה בעל ענווה אבל מידות טובות בלי תורה יכולים להגיע לעיוות נוראי.

ואכן שם בנו של יוקטן "**חצר מוות**" ומפרש **רש"י** בשם **מדרש** שכל אנשי המקום כביכול חיו בחצר שלפני הבית וזה כמשל, והנמשל הוא שאנשי המקום חיכו למוות כי לא מצאו טעם והנאה בחיים, **ויתכן** שזה בא להם מריבוי ענווה שהם לא שווים כלום ולא מגיע להם שום הנאה רק מגיע להם למותץ

אבל אם היו בעלי ענווה עם לימוד תורה, היו מבינים שלכל אדם יש ערך עליון שיש בו חלק אלוך ממעל, ואסור לרצות למות כי כל רגע אפשר להתעלות ביראת שמים ובעבודת ה'.

עיר ומגדל וראשו בשמים

במדרש רבה (לח' יא') כתוב, אמר רבי חייא בר אבא: המגדל הזה שבנו, שליש נשרף ושליש שקע ושליש קיים, ואם תאמר שהוא קטן?? אמר רבי הונא בשם רבי אידי: כל מי שעלה לראש השליש שנשאר היה רואה את הדקלים למטה כמו חגבים, ומובא בפרקי דרבי אליעזר כד' שגובהו היה 7 ויש גרסה 70 מיל (שזה או 7 וחצי ק"מ או 75 ק"מ).

וליצור מבנה ענק כזה גם בימינו הוא עצום ביותר ספק אם בימינו עם כל הטכנולוגיה הגיעו לגובה כזה, ולכן ברור שעבדו עליו שנים רבות אולי דור שלם – "דור ההפלגה" ואולי יותר מכך, וגם עבדו עליו כל בני האדם שהיו מרוכזים מתחת המגדל עד שפיזרם בורא עולם, והיות וכולם עבדו יחד באחדות ויצרו יצירה עצומה מרשימה ומדהימה, אזי גם כאשר בורא עולם החליט לעצור זאת, לא הספיק מה ששליש נשרף ושתבינו איזה גודל שריפה הייתה שם בגובה בלתי נתפש!!

וגם לא הספיק להם ששליש נבלע באדמה, והרי גם בזה היה עליהם לקלוט שעליהם לברוח מהאזור כי היה שם ממש כמו רעידת אדמה עצומה, ובפשטות מפחידה פי כמה וכמה שהיה בזמן קרח, כי כאן נבלע מבנה ענק ביותר הן בגובהו והן ברוחבו שהרי עד כמה שהגובה גדול יותר כך על הבסיס להיות רחב יותר, ובפרט שכל בני העולם היו אמורים לגור במגדל זה, ולמרות כל הסכנות והעזעזועים לא הספיק זאת להם לנתקם מהמשך בניית המגדל.

אלא ה' היה צריך גם להפוך חלקם לקופים ולשדים ורוחות וחלקם לפזר על פני כל העולם, ורק זה עזר כפי שכתוב "ויפץ ה' אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנות העיר". וכל כך למה?? הרי גם ככה היה מפחיד ומסוכן להישאר ליד מבנה מסוכן כזה שנבלע ונשרף רובו??

ונראה לבאר בפשטות שכוח ההרגל כה עצום הוא שקשה מאוד להתנתק ממנו, כי הם חיו שם שנים רבות והשקיעו שם את כל חייהם, וקשה מאוד לנתק אדם מהרגלו וממקום מגוריו למרות הרעת התנאים, (כפי שלצערנו ולהבדיל, שמענו שיהודים רבים בשואה לא ברחו ממקום מגורם אלא הסתגלו להרעת התנאים, ושכנעו את עצמם שלאחר זמן קצר הסבל יפסק וייעצר כי העולם הגדול לא יסכים להשמדת עם ישראל), ולכן בורא עולם היה חייב לנתק את דור ההפלגה בכוח מהבניין ולפזרם לכל העולם.

ואולי כלול בזה שהקב"ה הפיצם גם ליבשת אמריקה ככתוב "הפיצם על פני כל הארץ" (שהרי אם בורא עולם הפך אנשים לקופים בבת אחת – וכפי שכתב הסטייפלר קריינא דאיגרתא א' מו') שמכאן היפך טענת החוקרים הרשעים שברשעותם הם טוענים שאדם

יצא מקוף, אלא אדרבא חלק מהקופים יצאו מבני האדם, וגם בבת אחת הכניס בהם בנס 70 לשון, אז היפלא מה' שבאותו הזדמנות פיזרם בדרך נס בכל יבשות העולם – על פני כל הארץ!!!) וראה לקמן עוד איך הגיעו ילידים לאמריקה.

ללמדנו, עד כמה עלינו להעריך בעלי תשובה שהתנתקו בכוח מעברם למען ההתקרבות להקב"ה, ולא רק! אלא גם עלינו החובה להתנתק מכובד הגשמיות והעצלנות וההרגלים הרעים הטבועים בנו, ובגבורה כאריה ובקלות כנשר ובעזות כנמר עלינו לרוץ לדבר מצווה ולתפילות במניין וללימוד תורה, וגם לברוח במהירות מכל ניסיון וככה נצליח להתעלות ולהתקדש.

הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו

ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכולם, וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות!!!

וכתב רש"י: לא ישמעו - זה שואל לבנה וזה מביא טיט, וזה עומד עליו ופוצע את מוחו: ונשאלת השאלה, למה בורא עולם עשה כך שאחרי שינוי השפה יצא שיהיו טעויות בדיוק הפוכות שלבנה בשפה של אחד הפכה לטיט בשפה של השני, ולכן היה אחד על השני עצבים, וכי לא מספיק שלא יבינו וככה יתפזרו ויפסיקו את הבניין???

ובכלל, למה בגלל טעות החבר לשעבר בכעס מפוצץ לו את הראש, נכון, הוא הביא לו בדיוק הפוך מבקשתו, אז שיתחיל לצעוק עליו ותוך דקה יקלוט שהם מדברים ב-2 שפות שונות??

אלא בורא עולם רצה להוכיח את הצביעות והשקר שבאחדות שלהם!! הנה התבטלה מטרת האחדות, כי בורא עולם עצר את האחדות, והנה מיד בשיבוש קל, מיד יש כעס וזעם והיד קלה על ההדק ומיד הורג ופצח לו את המוח, בלי טיפת סבלנות לבדוק מה השתבש לחברו שהיה באחדות אתו לפני דקה שתיים. כי השנאה שלהם אחד לשני הייתה

טמונה מתחת מסכת צבועה של מטרה משותפת, ובטל הדבר בטלה האהבה והרוע והשנאה יצאו לאור העולם באופן הכי מכוער והכי רצחני.

וכך כולם ראו שאין דרך אחרת שמתקנת את המידות, רק דרכו של אברהם אבינו היא עבודה אמיתית שבונה את האדם על פי היהדות ודרך ה', וכפי שנראה בהמשך בפרשת לך לך ב"ה.

אבל אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב, אנחנו מאוחדים באמת באהבה שאינה תלויה בדבר, ולעולם חייבים שיהיה בנו סבלנות לשני, ונתאחד באמת למטרה של חיזוק לאבינו שבשמים, כמו שעדיין חביבות אחדות 4 המינים בתחושת ידינו ובווערת בלבנו גם לאחר סיום חגי תשרי, כי אש בוערת בקרבנו מתוך אהבת ישראל להתאחד ולאחד את כל עם ישראל לאבינו שבשמים אמן ואמן.

הבה נרדה ונבלה שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו ומשם הפיצם ה' על פני כל הארץ

והקשה החברותא הרה"ג אלדר נתנזון שליט"א שהרי רש"י בפרשת האזינו על הפסוק "בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבלת עמים למספר בני ישראל", כתב "בהנחל עליון גוים" - כשהנחיל הקב"ה למכעיסיו את חלק נחלתם הציפם ושטפם: - דור המבול, "בהפרידו בני אדם" - כשהפיץ דור הפלגה היה בידו להעבירם מן העולם ולא עשה כן אלא "יצב גבולות עמים" קיימם ולא אבדם: ולמה? "למספר בני ישראל" - בשביל מספר בני ישראל שעתידים לצאת מבני שם, ולמספר שבעים

כתב רש"י: וכי איזו קשה של דור המבול או של דור הפלגה?? דור המבול לא נלחמו בה', ואילו דור הפלגה גרועים מהם כי פשטו יד להלחם בה', ובכל זאת דור המבול נשטפו ואילו דור הפלגה לא נאבדו מן העולם, ולמה??

ומתרץ רש"י, שדור המבול היו גזלנים ומריבה ביניהם לכך נאבדו, ואילו דור הפלגה נהגו אהבה וריעות ביניהם, שנאמר "שפה אחת ודברים אחדים". למדת ששנאוי המחלוקת וגדול השלום:

נפש של בני ישראל שירדו למצרים, "הציב גבולות עמים" שבעים לשון.

וכוונת רש"י על פי הרבי יוסף בכור שור
הוא, ש"הציב גבולות עמים" דהיינו שמסר לשנים עשר בני כנען את ארץ ישראל, שהם עבדי בני שם. ולא רצה להנחילה לשאר אומות שלא יערערו עליה, אלא מסרה לעבדי האומות - לבני כנען, שאינם יכולים לערער עליה, שהרי מה שקנה עבד קנה רבו, ושמרו אותה עד שבאו אדוניהם - עם ישראל, ונטלו מידם.

והמשך רש"י הכוונה כדברי המזרחי:
למספר שבעים נפש שירדו למצרים ונעשו שבעים אומות ושבעים לשונות, כמספר בני ישראל: וכהוספת הכלי יקר ש-70 אומות כנגד 70 נפש של יעקב, כי בזה הוכח שכל יהודי מהם שקול כאומה שלימה, כמו שפירש בעקידה פר' בהעלותך על פסוק (תהלים פז) **אזכיר רהב ובבל וגו', ולציון יאמר איש ואיש יולד בה:**

על כל פנים קשה שכביכול רש"י סותר
עצמו בטעם מדוע לא נענשו דור הפלגה במיתה וטביעה כמו דור המבול?? כי אם הטעם הוא כפי שכתב רש"י בפרשת האזינו על פי הפסוק, אם כן מהיכן למד רש"י כאן בפרשתנו על גודל השלום ועל חומרת המחלוקת??

ונראה לתרץ שיעון דור ההפלגה היה
בשני שלבים, שלב ראשון היה כשהתאחדו יחד כל בני העולם לבנות את המגדל שאז הם היו באחדות ולכן לא נענשו על מרידתם בהשמדה כדור המבול שחיו

במחלוקת, אומנם לאחר שירד ה' אז חטאו פעם נוספת, שלא חזרו בתשובה.

ואכן מצאתי כן במדרש רבה על הפסוק "ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכולם"
רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אומר הואיל והן עם אחד ושפה אחת אם עושים הם תשובה אני מקבלם, אמר רבי אבא בר כהנא מלמד שפתח להם הקב"ה פתח של תשובה, אבל דור ההפלגה אמרו: לא!! ולא רצו לחזור בתשובה, ואז הקב"ה הענישם שבלבל שפתם ושאר העונשים הכתובים.

ובעצם איך דיבר עמם ה' ואיך אמר
להם לחזור בתשובה?? ונראה כפי שכתבתי קודם בהסבר דברי רש"י שכתב: על הפסוק **"ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו"** - זה שואל לבנה וזה מביא טיט, וזה עומד עליו ופוצע את מוחו.

ונשאלת השאלה, למה בורא עולם
עשה כך שאחרי שינוי השפה יצא שיהיו טעויות בדיוק הפוכות שלבנה בשפה של אחד הפכה לטיט בשפה של השני, ולכן היה אחד על השני עצבים, וכי לא מספיק שלא יבינו וככה יתפזרו ויפסיקו את הבניין??? ובכלל, למה בגלל טעות החבר לשעבר בכעס מפוצץ לו את הראש, נכון, הוא הביא לו בדיוק הפוך מבקשתו, אז שיתחיל לצעוק עליו ותוך דקה יקלוט שהם מדברים ב-2 שפות שונות??

אלא ה' רצה להוכיח את הצביעות
והשקר שבאחדותם!! הנה התבטלה מטרת האחדות, כי ה' עצר את האחדות, והנה מיד בשיבוש קל, מיד יש כעס וזעם והיד

התפרצה החוצה לעיני כל, אז אכן ראויים היו להיענש במיתה וכיליון בטביעה כפי שנענשו דור המבול, שהרי גם הם היו במחלוקת, ובכל זאת לא הענישם ה' במיתה, אלא הפרידם ל-70 לשון ול-70 אומות, וכאן מגיע הסבר רש"י בפרשת האזינו שה' רצה שיהיו 70 לשון כנגד 70 נפש של עם ישראל, וכפי שהארכנו קודם.

וכבר כתבתי בפרשת דברים על הפסוק "הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר רב לכם שבת בהר הזה" וכתב רש"י: באר את התורה - בשבעים לשון פירשה להם. ושם שאלנו מספר שאלות בעניין, וביארתי, שה 70 לשון מקביל למושג 70 פנים לתורה, שיתכן שעל כל לשון יש כיוון חשיבה שונה בתורה, לכן כשנצטוו לעזוב את הר סיני ולעבור לארצות אחרות ממילא עליהם לקבל עוד צורות ופנים של לימוד תורה, ובעצם עם ישראל בכל מקומות גלותם, שהיו ב-70 לשון וב-70 אומות, זה גרם להגדיל תורה ולהאדירה.

ואולי זה כלול בהסבר סיום דברי רש"י בפסוק בפרשת האזינו - 70 לשון, שה' השאיר את הגויים בדור ההפלגה, בכדי להפרידם בעולם בכדי שעם ישראל יגלו לכל האומות הללו וילמדו את התורה בע' פנים וכאמור לעיל.

קלה על ההדק ומיד הורג ופצח מוחו, בלי טיפת סבלנות לבדוק מה השתבש לחברו שהיה באחדות איתו לפני דקה שתיים.

כי ה' רצה שהם יזדעזעו מעצמם ויתבוננו איך יתכן שמאחדות עצומה ומתמשכת על פני שנים רבות כל משך בניית המגדל העצום בגובהו, עכשיו בטעות קלה כבר הם כועסים ופוצחים מוחו אחד של השני?? ובהתבוננות זו היו קולטים שה' סתר כל אמונתם, שהאמינו בכוח אחדותם להילחם בה', והנה תוך רגע מתפרצת השנאה הטבעית שלהם אחד לזולת שהייתה טמונה ועצורה מתחת מסכת צבועה של מטרה משותפת, ומיד כשבטל הדבר בטלה האהבה והרוע והשנאה יצאו לאור העולם באופן הכי מכוער והכי רצחני.

וכך כולם חטפו סטירה מצלצלת מה' שהוכיח שכל דרכם הקודמת מא' ועד ת' הייתה מוטעית ושקרית, ובעוד קצת התבוננות היו נכנעים בפני בורא עולם, והיו מבקשים סליחה מבורא עולם על שרצו להילחם בו, והיו חוזרים לעבודת ה'.

ובגלל שבסופו של תהליך הם פשעו וחטאו ולא נכנעו בפני ה', אבל בסוף התהליך, הם חטאו כשהם שונאים ורוצחים אחד את השני, שהשנאה

ללמדנו שה' מדבר עמנו להחזיר אותנו בתשובה, על ידי מכה או שוק והלם בחיים, שהקב"ה מזעזע אותנו ודרכם כאילו הוא מדבר איתנו, ועלינו החובה

לקלוט ולהתבונן ולחזור בתשובה, ולפעמים העונש האמיתי מגיע רק אחרי המכה כשבכל זאת לא חוזרים בתשובה, לכן נתחזק בכל כוחנו תמיד ושלא נצטרך חלילה למכה ולשוק והלם!! אלא נחזור לאבא מאהבה אמן.

הפיצם על פני כל הארץ

איך הגיעו הילידים לאמריקה לפני גלוי קולומבוס?

אבל אם כתוב "הפיצם על כל הארץ" אז כנראה זה נקודת הזמן בו הגיעו אנשים ואולי גם בעלי חיים, ליבשות הרחוקים והמנותקים מהיבשות המוכרות בעולם הישן – אסיה אפריקה ואירופה.

ובעת לומדי עם תלמידי המצוינים והנפלאים בכיתה ז' ת"ת תורת אמת בני ברק בנביא חבקוק (ג פסוק ו) התגלה לנו הסבר נפלא, שכתוב שם "עמד וימדד ארץ, ראה ויתר גוים ויתפצצו הררי עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו" וכפי דברי המפרשים מדובר שם על דור ההפלגה, שה' הפיצם ל-70 לשון ואומות, ועל המילים "ויתר גוים" זה לשון הקפצה, וכן כתב רש"י שה' "הקפיצם" ל-70 לשון, שזה כמו "ויתר ממקומו" (איוב לו') = קפץ ממקומו, וכן מה שכתוב כלפי החגבים "לנתר בהם" (ויקרא יא') – שניתור זה קפיצה.

ואם כן הקב"ה בכוחו הלא מוגבל, כמו ששליש מדור ההפלגה הפך אותם לקופים,

בפשטות אם כתוב "כל" – הכוונה לכל העולם, דהיינו גם ליבשת אמריקה ואוסטרליה, ואכן פלא עצום שאנשים תמהים איך מגלי הארצות מצאו אנשים ילידים באמריקה ובאוסטרליה, איך הם הגיעו לשם לפני אלפי שנים??

ובעבר חשבתי שלפני הצפת שליש עולם בדור אנוש עוד קודם המבול, אז היה מעבר יבשתי פשוט לאמריקה ואוסטרליה, אבל תשובה זו לא נכונה, כי כולם מתו והאנושות התחילה מחדש מנח ובניו ביבשת אסיה בהרי אררט, ואולי לאחר המבול עברו לאמריקה דרך מיצר ברינג, גם זה פלא מדוע א"כ אלפי שנה לא עברו דרך שם?? וגם זה לא עונה על יבשת אוסטרליה.

ואם תאמר שהיבשות היו מחוברים והתנתקו, זה הליך שלפי החוקרים איטי מאוד ולוקח מאות מיליוני שנים שזה זמן שהוא הרבה יותר זמן מאלפי שנות קיום העולם ע"פ התורה.

מצוין להצפה שהייתה לאחר יציאת נח מהתיבה בדור ההפלגה, שאז העביר ה' את ילידי אמריקה ואוסטרליה, אולי ע"י הקפצה והפרידים למשך אלפי שנים ע"י שהציף את המעבר בינם לעולם המוכר.

וברוך ה' מצאתי בס"ד דברי הגאון מווילנא, על פסוק "ויפץ ה'", שם מביא הגאון פסוק שהקב"ה העניש את דור המבול במים, ואת סדום באש, ואת דור ההפלגה ברוח, והכוונה שהעיף אותם ברוח לכל הרוחות כפשוטו.

וכמו כן, באותו זמן היה נס נוסף כפי שכתב רש"י בפרשת האזינו על הפסוק "בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבלת עמים למספר בני ישראל", למספר בני ישראל - בשביל מספר בני ישראל שעתידים לצאת מבני שם ולמספר 70 נפש של בני ישראל שירדו למצרים הציב גבולות עמים 70 לשון.

ומשמע מרש"י, א. שהקב"ה קבע בזמן ההפלגה את 70 לשון שכל אחד שכח את הלשון שדיבר בה קודם ונקבע לו במח בנס שפה חדשה שונה משל חברו, שזה נס מדהים מעל כל טבע והיגיון. ב. גם הקב"ה לא רק פיזר אותם על פני כל הארץ אלא גם קבע גבולות עמים, ואולי הכוונה על ידי שהציף את המעברים בין היבשות וכפי שהוכיחו תלמידי היקרים כנכתב קודם.

שוב מצאתי בסגנון זה במדרש רבה (בראשית לח' י') ר' נחמיה אמר כל אחד ואחד תופש ארצו שהיה תחילת שבתו שם ולשם הוא חוזר, אלא מהו ויפץ שנכנסו כל

וכמו שבבת אחת השכיח להם את שפתם ונתן להם שפה אחרת, כך בנס עצום הקב"ה הפיץ והקפיץ אנשים לכל מקום בעולם, דהיינו גם לאמריקה וגם לאוסטרליה.

ומעניין שהקנגרו באוסטרליה הוא מנתר והוא החיה שמסמלת את אוסטרליה, וכשם שהקב"ה הגדיר כל אומה בלשון נפרדת ומקום שונה, כך גם דאג שיהיה להם צמחים ובעלי חיים ייחודיים לאזור שלהם, ולטובה מצאנו מושג כזה בקפיצת הדרך שהיה ליעקב אבינו, ולאליעזר.

וחוץ מזה לפרש שאז הקב"ה הקפיץ את יבשות והפרידים, בבת אחת ולא בתהליך מתמשך כטענת החוקרים, ואולי ההפרדה המהירה הייתה על ידי שה' עשה פיצוצי הרים גבעות - שהרי געש התפרצו בעוצמה וזה גרם לתזוזה של היבשות בבת אחת - וזה יש לו קצת סמך מפסוק זה בהמשכו "ויתפצצו הררי עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו".

אמנם הפירוש הראשון, מדויק יותר מתחילת הפסוק, שכתוב "ויתר גוים", ולא "ויתר ארץ", שהאנשים קפצו ולא שהארצות קפצו ונפרדו.

שוב הראני תלמידי הבחור שלמה אברהם סוקולבסקי נ"ו והבחור אשר סטאר נ"ו מת"ת תורת אמת ב"ב שכתוב במסכת שקלים יז' שגם בדור ההפלגה הקב"ה הציף את העולם, ואם כן התשובה הראשונה שכתבתי על דור אנוש מתאים

(כט' ו') על הפסוק "וירקידם כמו עגל" - את הארזים ואת ההרים שבאו לשמוע מתן תורה, ורבו בניהם בשטח של מדבר סיני על מי יוריד ה' את התורה.

הארצות בראשי ההרים והייתה כל אחד ואחד בולעת אנשי מקומו, בקיצור או שהאדם עף או שההרים התעופפו, היפלא מה' דבר!! וכפי שמצאנו ברש"י בתהילים

מגדל בבל – נקמה שאיחדה – בין עובדי ע"ז לבין חילונים כופרים בכוח עליון

לשמים היה עליהם לבנות מגדל במקום גבוה ולא במקום הכי נמוך? ובעצם זו שאלת הגמרא בסנהדרין (קט') על דבי רבי שילא עי' שם, אבל גם להסבר הגמרא שבקשו להילחם בה' למעלה עדיין קשה מה שהקשו.

ובפרט שבבבל התורה מפרטת שהיה להם בעיה קשה של מחסור בחומרי בניה בטבע, כי אין אבנים בבבל, לכן היו צריכים לשרוף חול בכבשן ולייצר לבנים במקום סלעים טבעיים, ולמה לא עברו למדינה גבוהה שיש בה סלעים ואבנים?? ולמרות שלדעת המדרש (לח' ו') מגדל בבל היה מגדל במזרח מתוך 4 מגדלים בכל צד שבעולם, הרי גם במזרח יש מקומות גבוהים וסלעיים?

ובכלל בהתעמקות בפירוש רש"י והמדרש, יתכן שאכן חלק מבני האדם רצו לבנות מגדל במטרה להילחם נגד ה', דהיינו שהם האמינו שיש כוח עליון קל ששולט ומנהל את העולם, ומצד שני היו אנשים שרצו לבנות מגדל בכדי לחזק את הטבע שלא יקרוס שוב, ונראה שהם היו קבוצה אתאיסטית שלא מאמינים שיש

כתב רש"י שהמילה מבול מלשון בלבול, שהוביל את הכל מן הגבוה לנמוך, וזהו לשון אונקלוס שתרגם מבול – טופנא, שהציף את הכל והביאם לבבל שהיא עמוקה, לכך נקראת בבל שנער, שננערו שם כל מתי מבול.

והנה בדיוק במקום ששם ננערו כל מתי המבול, ולא נשאר מהם זכר כי הם נמוחו בשנת המבול במים הלוהטים, שם התאחדו כל אנשי העולם החדש שנבנה לאחר המבול, ושם החליטו לבנות מגדל שיגיע עד לשמים.

ולפי הסבר א' ברש"י מהמדרש, הסיבה הייתה כי רצו להגיע לשמים ושם להילחם נגד בורא עולם – ולע"ז עי' רש"י ע"ז נג' בית נמרוד, עוד הביא רש"י הסבר נוסף ששם רצו לשים 4 תומכות לרקיע שלא יהיה מבול נוסף מחמת התמוטטות השמים באופן טבעי פעם ב-1656 שנים, ולא האמינו שה' התחייב שלא יהיה יותר מבול על כל העולם.

וזה פלא עצום, כי לפי רש"י הא' בבל היא ארץ עמוקה ונמוכה בעולם שלכן בה התנקזו כל מתי המבול, ואם רוצים להגיע

מקום שמגדיר את אובדן כל בני האדם שחייו בעולם הקודם, שבו ננערו מתי המבול, והיות ובבבל יש רגשות זעזוע ונקמה, לכן שם קבעו לבנות את המגדל, כל אחד מסיבת השקפת עולמו, אבל הדלק והדרבון להתאחד במטרה אחת, הם קיבלו מעצם המקום "בבל".

והנה העונש שקיבלו, לדברי הגמרא שם הם לא מתו רק נענשו שחלק נפוצו בעולם, וחלק נשתנה שפתם, וחלק נהפכו לקופים ורוחות ושדים.

אומנם לפי המדרש חלק נענשו במיתה, שכתב המדרש כאן שלא כולם מתו כדור המבול רק חלקם מתו, ולפי המדרש יוצא שחלקם מתו וחלקם נהפכו לקופים, וחלקם התבלבל שפתם והתפזרו בכל העולם.

ויתכן לפ"ז שהעונש היה מתאים לפי השקפת עולמם וסיבתם בבניית המגדל, וכדברי המהרש"א שהעונש היה מידה כנגד מידה, שמי שהתכוון למרוד בה' ולהילחם בה', אולי ה' הרג אותו, ומי שלא האמין שיש ה' בעולם אלא הכל טבע, אותו ה' הפך לקוף, שהטבע התאכזר אליו מאוד!!

ואילו מי שגם האמין בכוח ה' אבל גם בכוח הטבע, אותו ה' בלבד שפתו והפיצו על פני כל העולם, שיבין שה' גם משגיח על העולם ועובדה שבלבל שפתו בפתאומית ויצר 70 שפות, וגם ה' פיזר אותם מעל הטבע על פני כל הארץ, וכפי שכתבתי על זה במאמר "הפיצם על פני כל הארץ", ויש לעיין עוד.

אלוקים וכוח עליון בעולם אלא הכל טבע בלבד, ואולי יש קבוצה שלישית שהאמינו שיש כוח עליון אבל גם האמינו בכוח הטבע ואולי לא האמינו כ"כ בהשגחת ה' בעולם אחרי בריאתו.

ואולי זה רמוז ברש"י אכן היה להם שפה אחת, אבל היה להם דברים אחדים ולא דבר אחד, דהיינו שהיה להם 2 או 3 השקפות עולם.

ובעצם זה מזכיר את העולם של היום, שכבר אז היו אנשים מאמינים והיו אנשים כופרים בכל דת ואמונה בכוח עליון, ויש שמאמינים בכוח עליון אבל לא בהשגחה. **ובאמת בגמרא סנהדרין** (קט') כתוב שהיו 3 כיתות, אבל הגמרא שם זה לא כפירוש המדרש ורש"י כאן שכתב ע"פ המדרש.

ובכל זאת התורה כותבת שכל העולם היו מאוחדים למרות שהיה להם הבדלים קיצוניים בהשקפת עולמם, ואכן כתב רש"י בפסוק ו' שה' טען "הן עם אחד" – שיש להם כוח חזק של אחדות, כי הם עם אחד ושפה אחת לכולם, ודבר זה החלו לעשות – דהיינו מגדל בבל, ומשמע שרק בבנייה הם מאוחדים אבל לא בסיבת הבנייה, כי היה להם 2 סיבות שונות לבנייה.

ובאמת אם הם היו מפולגים במהות השקפת עולמם, איך יתכן שלא התווכחו איפה לבנות את המגדל, למה כולם הסכימו נגד ההיגיון לבנות מגדל בבבל הנמוכה ביותר?

ויתכן לתרץ הכל, שדווקא בנו את המגדל בבבל, בגלל "נקמה", ששם זה

הפיצם ה'

ופעם נוספת הפיצם אשור שלא היה בעצה של דור ההפלגה

דווקא אשור שפרש מאחדות העמים בדור ההפלגה, כי לא רצה להתאחד למרד נגד הקב"ה, ולכן יצא מהם ובנה את העיר נינווה ועוד ערים, הוא בא בהמשך ההיסטוריה כ-1200 שנה אחרי דור ההפלגה, ושוב בבלבל ופיזור את כל העמים על פני העולם.

וכמו שבדור ההפלגה אשור היה בודד שלא היה עם הרשעים ופרש מהם, ובפשטות גם לא נענש בשום עונש שקיבלו, כך בעת שאשור בבלבל ופיזור את כל אומות, את ממלכת יהודה שהיו נאמנים לחזקיהו הצדיק אותם לא הצליח לכבוש ולהגלות ולפזרם.

ולעומת אשור שבסוף התקלקל לרעה ככל העמים, ממלכת יהודה עד עצם היום הזה נצח ישראל לא ישקר, ויש לומדי תורה ועובדי ה' כל הדורות עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו, ולכן הם יזכו לעיר הנצח ירושלים עיר הקודש שלא תחרב לעולם.

ב-40 יום דור המבול נמוחו ככתוב, א"כ למה שנה שלימה נמשך המבול?

וכתב רש"י שנשפטו כרשעים שבגהינום יב' חודש, ולפי זה לכאורה הם סבלו גם לאחר שנמוחו לגמרי, אבל לדברי הרב שמואל מונטג רב הקהילה בנתיבות, היה צורך בשנה שלימה של חסד מושלם שעשה נח בתיבה בכדי לבנות עולם חדש מתוקן במקום העולם שהושחת עד היסוד, ועיקר קלקולם היה בגזל וחמס, ועל זה כתוב **"עולם חסד יבנה"**, וגם היה צורך שגם שהאדמה תתקלקל, וקלקול האדמה בשנה הייתה.

מעניין 2 מבנים מיוחדים בפרשה "תיבה ומגדל"

ואכן שניהם היו בגובה, כי התיבה צפה על פני המים מעל גובה ראשי ההרים הגבוהים, והמגדל היה גם גבוה מאוד כמובא **במדרש רבה** (לח' ח') שרבי הונא בשם רבי אידי אמר שכל מי שהוא עולה על ראשו רואה דקלים שלפניו כאלו חגבים.

רק התיבה שהייתה לרצון ה' ועל פי צויו, זה גרם להצלת ובניית עולם חדש ומתוקן, ואילו המגדל שנעשה נגד ה', זה גרם לפורר את העולם לגרמים ול-70 לשון ואומות זרות ושונות.

כמו כן, התיבה שהייתה לרצון ה', התרוממה לגובה עצום בלי טורח של בן אדם להרים את התיבה, אלא המים שהתרבו הרימו את התיבה, ואכן התיבה גם נשארה בסוף בגובה שנשארה בגובה הר אררט.

ואילו המגדל שבנו נגד ה', היו צריכים עבודה קשה של כל בני האדם להרים את המגדל לגובה, והוא נבלע ונשבר ורק שליש ממנו נשאר לזכר החטא ועונשו – **וראה באר שבע לר' יעקב עמדין.**

פרשת נח - האם היא פרשה של נוחות?

אני לא מאמין שכך כתבתי בסוף העלון בשנת תשפ"ה בפרשת זו, וחזקתי בזה יהודים רבים, הודו לה' שזה התקיים ומתקיים הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו

פרשת נח - האם היא פרשה של נוחות? הרי בה מסופר על חורבן העולם במבול, ועל דור ההפלה שהאחדות התפוצצה והתפלגו והתפזרו ל-70 עמים שונים בעולם. אז לזה נקרא פרשת נח??

וגם לנח עצמו לא היה נוח, כי נח מסר נפש שגם בנכותו מנשיכת האריה כשאיחר לתת לו את אוכלו, בכל זאת נח המשיך להאכיל בזמן את כל החיות כמו לפני נכותו ובלי החלמה ובלי מנוחה ביום ובלילה. ועבר גהינום שנה שלימה,

והעיקר שהתחלת הפרשה וסופה טוב, שמדובר על צדיקים, נח הצדיק בהתחלה ואברהם ושרה הצדיקים בסוף הפרשה, ובעצם תחילת לידת עם ישראל, **וגם סוף טוב הכל טוב**. שסוף הפרשה כאמור מספרת לנו על אברהם אבינו שהתקרב לבורא עולם, ולקדושת ארץ ישראל, שמתוך כל החורבנות יצא אחד שנטל שכר כולם, ובנה את עם ישראל עם הנצח בנים אהובים לבורא יתברך שמו.

וגם אנחנו בני הדור הזה, שעברנו טלטלות בשנים האחרונות, קורונה, ובשמחת תורה התשפ"ד רצח המוני ושבויים רבים מעם ישראל שנשבו בידי אויב אכזרי ביותר, וברוך ה' בחסדיו העצומים כל השבויים החיים והמתים הוחזרו לארץ ישראל כביכול בלי מחיר נוסף כואב, הודו לה' כי טוב.

אבל לא אלמן ישראל, אחרי חורבן זה יהיה לנו אור גדול, ויהיה לנו נח באמת, כי בורא עולם רוצה להטיב לנו ולא לצער אותנו. ואכן גם נוכחנו לנס גלוי שהשנה פה' למרות שהייתה מעוברת והיה קריר כל הסוכות בארץ ישראל! ובכל זאת לא ירד גשם! ה' הוכיח שאוהב אותנו ורוצה אותנו בסוכתו ולא שפך קיתון!! ואני משלים את המאמר השנה ערב פסח התשפ"ו כמה ניסים רואים אנו בארץ ישראל מלחמות שלא שיערום אבותינו משך עשרות שנים, וחסדי ה' מתגללים בגלוי ממש.

שם אשת אברהם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה

אצל שרי / שרה אמנו לא כתוב את היחוס שלה שהיא בת הרן רק נכתב זאת אחרי מלכה, וברמז - יסכה, שהיא שרה שסוכה ברוח הקודש, וכל כך למה? כך שאל בני הגאון רבי יעקב ישראל ריינר שליט"א.

והקשתי לבני היקר הרן היה הראשון שמת על קידוש ה', ומדוע ששרה אמנו תרצה להתנתק מאביה הצדיק? **ועוד** קשה מה פתאום כאן כתוב ששרה הייתה עטופה ברוח הקודש ולכן כתוב שמה יסכה?

ונראה לתרץ שהרן מת ולא ניצול כאברהם אבינו כי לא האמין באמונה שלימה כאברהם אבינו, אלא אמר אם יצא אברהם חי אזי אני יכנס כמוהו, ולכן הוא מת, ואילו אברהם נכנס גם על מנת להישרף על קידוש ה' ולכן יצא חי כי הקידוש ה' שלו מושלם הוא.

ויתכן ששרה רצתה אמונה שלימה כאברהם ולא אמונה חצויה כאביה, ולא הסתנוורה מהיופי של אביה שהוא הראשון שמת על קידוש ה', אלא רצתה אמת מושלמת ועבודה מושלמת בלי שום חיסרון, לכן התנתקה מאביה,

ושרה אמנו הצדקת המושלמת בחרה בדרך השלימות האמיתית של אברהם, וכשיש בירור לשלימות מגיעים לרוח הקודש על פי מעלות שהביא רבי פנחס בן יאיר.

ויקה תרח את אברם בנו ויצאו מאור כשדים ללכת ארצה כנען ויבואו עד חרן וישבו שם

אותו כפי שמכבדים אב שמקריב את בנו לעבודה זרה.

אבל ברגע שאברהם נשאר לחיות בנס, וראו כולם שדרכו של אברהם היא האמת והעבודה זרה שקר היא, ממילא הייתה בושא גדולה לאביו שמסר אותו להריגה, והיות וברח מפני הבושא ולא לשם שמים לכן לא זכה להיכנס לארץ ישראל.

אבל בתנא דבי אליהו זוטא כה' כתוב להיפך שעד אותו שעה של "אור כשדים" לא הכיר תרח את בוראו, מיד באו שכניו ובני עירו וטפחו לו על ראשו ואמרו לו בושא גדולה וכלמה אותו בן שהיית אומר עליו שהוא יורש עוה"ז ועוה"ב שרפו נמרוד, ואכן יש מדרשים שלא תרח מסרו את אברהם לנמרוד להריגה, אלא נמרוד לבד תפס את אברהם, ואדרבא תרח דאג לאברהם אבינו.

וממשיך המדרש דבי אליהו שמיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא וירד בעצמו והצילו. אמר תרח בלבו שמא יעמדו ויהרגו את בני מיד עמד תרח ויצא משם עם אברם בנו, ובשכר שיצא משם תרח עם אברהם בנו לשם שמים המליכו הקב"ה לאברהם בחיי תרח אביו ל"ה שנה.

ומדרש זה מתאים כדברי האלשיך, שתרח ברח בגלל שפחד על חיי בנו כי חשש שמא לא יהיה שוב נס לבנו, אבל גם

האלשיך הקדוש מקשה מה היה צורך לספר שתרח ומשפחתו היו בדרכם ללכת לארץ כנען הרי ממילא הם עצרו בחרן וישבו בה??

עוד הקשה שהיות וברור שתרח ומשפחתו יצאו ממקום מגוריהם שהיה באור כשדים ככתוב קודם אם כן מדוע טרחה התורה לספר לנו שהם יצאו מאור כשדים??

ומתריך האלשיך, שתרח רצה לברוח מאור כשדים כי לא בכל יום מתרחש נס כפי שהיה לאברהם אבינו שניצול מכבשן האש באור כשדים, ולא הייתה לו מטרה לגור בארץ ישראל דווקא, ולכן לא זכה להגיע לארץ ישראל, ואכן תרח מת בחרן, אבל אברהם אבינו שיצא לשם שמים כי רצה להתקדש בארץ ישראל אכן זכה להגיע לארץ ישראל.

והנה כתוב במדרש רבה (לח' יג') שתרח מסר את אברהם לנמרוד להריגה כי שבר לו את הפסלים, וזה לכאורה מתאים לדברי רש"י שכתב שתרח רשע הוא ולכן עזבו אברהם בנו כי אביו הרשע חשוב כמת, אבל אם כן מדוע עזב תרח את אור כשדים??

התשובה הפשוטה לכך שמחמת הבושא הוא ברח מאור כשדים, כי אם אברהם היה מת היו אומרים שתרח מסור ביותר לעבודה זרה ואפילו היו מכבדים

באמונה שלימה ולכן ניצול להרן שלא מסר נפשו מתוך אמונה תמימה.

והיות ותרח לא זכה לאמונה תמימה כאברהם, שהרי תרח פחד ודאג ואילו אברהם לא פחד מלשהות באור כשדים ולא ברח אלא רצונו היה להגיע לקדושת ארץ ישראל כדברי האלשיך, לכן תרח לא זכה להיכנס יחד עם אברהם לארץ ישראל!!! כי היה קרוב להתקרב מאוד מכוח הניסים הגדולים שראה ובכל זאת הוא לא התקרב לגמרי!

אבל בכל זאת, תרח שדאג לבנו באמת, זכה לראות בכבוד בנו במשך 35 שנים שהמליכו הקב"ה לאברהם בעולם בחייו, ויתכן שזה גרם להשלמת האמונה של תרח בבורא עולם, ולכן כתוב ברש"י טו' טו' שתרח חזר בתשובה בשעת מותו ככתוב "ואתה תבוא על אבותיך בשלום".

על מדרש זה יש לתמוה שאם תרח פעל לטובת בנו מדוע לא זכה תרח להגיע לארץ ישראל, (שהרי חי אחרי שאברהם עזב אותו עוד 60 שנה ומת לבדו בחרן).

ולפי מדרש זה תרח יצא משם לשם שמים ואפילו זכה לשכר שהמליכו ה' לאברהם בחייו 35 שנה, למה לא זכה לשכר להיכנס לארץ ישראל יחד עם בנו?? ואולי מה שהקב"ה המליכו לאברהם בחייו משמש שכר גדול יותר לתרח מאשר הכניסה לארץ ישראל.

אבל לעניות דעתי נראה שגם אם נפרש שתרח דאג לחיי בנו מתחילה ועד סוף ולא מסרו להריגה, בכל זאת היות והרן מת באור כשדים זה עצמו גרם דאגה לתרח על חיי אברהם שמא שוב לא יהיה לו נס, שהרי להרן הנס לא פעל ולא ניצול אלא מת באור כשדים, והוא לא הבין לעומק את ההבדל בין אברהם שמסר נפשו לגמרי

ללמדנו, שחייב אדם לנצל עד תום כל נס או כל התחזקות שבאה לפניו, ואם חלילה הוא ינצל רק חצי התחזקות ולא ינצל את ההזדמנות להתחזק לגמרי, זה עלול לשמש כנגדו, כפי שאמרו חז"ל רשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר!!! ולקחת חצי מוסר וחצי התחזקות זה גם לא מספיק.

לכן אדרכא שמח בכל התחזקות שה' מזמן לך בטובו, ותשתמש בה שוב ושוב באופן מושלם להתעלות בקדושה וביראת ה', וה' יזמן עוד ועוד חיזוקים כי אתה מנצל עד תום כל חיזוק באופן מושלם ולך מתאים לשלוח ולתת ולזמן עוד ועוד חיזוקים, כי כמשל עד כמה שהעגל רוצה לינוק הפרה רוצה להניק!! ובעזרת ה' תזכה לטוב בזה ובבא.

למה שונה תרח מאבותיו במניין שנותיו

בכל זאת נשאר עשרות שנים ברשעותו ולא התחבר לדרך התורה והאמונה שהנהיג אברהם, כפי שכתב רש"י בהסברו השני שתרח הרשע בחייו נחשב למת,

וא"כ בוודאי אין חילול ה' כי דרכיהם שונים בתחילת זה צדיק וזה רשע שלמרות הניסים ממשיך לכפור, וממילא לא קרב זה אל זה כל הלילה כביכול.

וכמו כן למה שיהיה חילול ה' הרי אנשים יגידו שהלוא תרח לקח את משפחתו לארץ כנען אז למה אחרי שעצר בחרן התעכב 60 שנה ולא הצטרף בהמשך לארץ כנען להיות ליד אברהם כפי התוכנית שהוא תרח עצמו טרח להוציא את משפחתו כולה לארץ כנען?

ובעצם היות ואביו של תרח מת בגיל צעיר יחסית לאבותיו ולבנו שחי 148 שנים, א"כ אולי היה על אברהם לחשוש שגם תרח אביו ימות תוך 3 שנים כאביו בגיל 148, ולכן יש חילול ה' כשעזבו.

לכן אולי בגלל זה התורה מדגישה את גילו הכולל של תרח, להוכיח שתרח חי יותר מאביו, ובעצם לא היה על אברהם לחשוש שאביו ימות כנחור אביו כי נחור היה יוצא מהכלל.

אצל תרח כתוב סך כל ימיו כשנפטר, לעומת כל הדורות הקודמים שכתוב באיזה גיל הוליד וכמה שנים חי לאחר מכן, והדבר אומר דרשני.

כמו כן, בביאור רש"י שכתוב בפרשת נח על פטירת תרח למרות שחי עוד 60 שנה לאחר שנכנס אברהם לארץ ישראל, וכל זה בכדי שלא יהיה חילול ה' שיגידו שעזב את אביו הזקן והלך לו.

לכאורה זה לא מובן, כי אנשי דורו לא קראו את התורה, וגם אם אביו חי לאחר מכן עוד 60 שנה אז זה לא נחשב שעזב את אביו הזקן, ובפרט שלא היה זקנה וחולשה בימים ההם.

ובפרט שכתוב ויקח תרח את אברהם וכו' שלמרות שהוא היה בן 145 ואברהם היה בן 75 עדיין תרח לקח את משפחתו ולא משפחתו לקחו אותו, משמע שהיה בשיא כוחו ושליטתו.

וגם למה יהיה חילול ה', הרי כתוב שתרח מסר את בניו למיתה כשהלשין עליהם לנמרוד ולכן כתוב שהרן מת על פני אביו ומפרש רש"י בגלל אביו מת, וכי לאבא שכזה האם אנשים דורשים שהבן הנותר יכבד?

וגם למרות שתרח ראה את ניצחון אברהם שניצול בנס עצום בכבשן האש,